

Izvještaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

Izvještaj

Komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuka o akreditaciji studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli

HISTORIJA I CIKLUS

Izveštaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

Naziv visokoškolske ustanove: *Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli*

Adresa: *Dr. Tihomila Markovića br. 1, 75000 Tuzla, Bosna i Hercegovina*

Datum posjete: *28. i 29. novembar 2024. godine*

Sastav komisije:

- 1. Prof. dr. Mirza Džananović, stručnjak iz reda akademske zajednice BiH, predsjednik i sekretar*
- 2. Prof. dr. Saša Milić, međunarodni stručnjak, član*
- 3. Semir Hambo, stručnjak iz reda privrede i prakse, član*
- 4. Ajna Veladžić, student, član.*

Komisija domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuka o akreditaciji visokoškolskih ustanova, odnosno njihovih studijskih programa radi u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 100/11 i 26/19) i Odlukom o kriterijumima za akreditaciju studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 47/17).

Sadržaj

Izveštaj	1
Uvodne napomene	4
1. Komisija	4
1.1 Sastav	4
1.2 Zadatak /uloga	5
1.3 Metod rada.....	6
1.3.1 Priprema	6
1.3.2. Posjeta visokoškolskoj ustanovi	8
1.3.3 Pisanje izvještaja komisije.....	10
1.3.4 Formiranje mišljenja.....	10
2. Izveštaj	13
2.1 Opšte informacije o visokoškolskoj ustanovi, odnosno studijskom programu	13
2.2 KRITERIJI ZA AKREDITACIJU STUDIJSKIH PROGRAMA PRVOG I DRUGOG CIKLUSA STUDIJA	14
2.2.1 POLITIKA OSIGURANJA KVALITETA STUDIJSKIH PROGRAMA.....	14
2.2.2 KREIRANJE I USVAJANJE STUDIJSKIH PROGRAMA.....	15
2.2.3. UČENJE, PODUČAVANJE I VREDNOVANJE USMJERENI NA STUDENTA.....	18
2.2.4 UPIS I NAPREDOVANJE STUDENATA, PRIZNAVANJE I CERTIFICIRANJE.....	21
2.2.5 LJUDSKI POTENCIJALI.....	22
2.2.6 RESURSI I FINANSIRANJE	25
2.2.7 UPRAVLJANJE INFORMACIJAMA O STUDIJSKIM PROGRAMIMA	26
2.2.8 INFORMISANJE JAVNOSTI O STUDIJSKIM PROGRAMIMA.....	28
2.2.9 KONTINUIRANO PRAĆENJE, PERIODIČNA EVALUACIJA I REVIZIJA PROGRAMA	28
2.2.10 MOBILNOST AKADEMSKOG OSOBLJA I STUDENATA.....	30
4. Prilozi	35

Uvodne napomene

Komisija stručnjaka prezentuje svoje mišljenje na osnovu samoevaluacijskog izvještaja i opisuje zatečeno stanje na visokoškolskoj ustanovi u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 100/11 i 26/19) i Odlukom o kriterijumima za akreditaciju studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 47/17).

1. Komisija

1.1 Sastav

Komisija stručnjaka je imenovana Rješenjem Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta, broj: 05-33-1-424-3/24 od dana 30. 09. 2024. godine, u sastavu:

1. Prof. dr. Mirza Džananović, stručnjak iz reda akademske zajednice BiH, predsjednik
2. Prof. dr. Emin Poljarević, međunarodni stručnjak, član
3. Semir Hambo, stručnjak iz reda privrede i prakse, član
4. Ajna Veladžić, student, član.

Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta/kvalitete Bosne i Hercegovine je, 10. 10. 2024. godine, održala online sastanak sa članovima Komisija, u navedenom sastavu. Imenovani međunarodni stručnjak i član Komisije, prof. dr. Emin Poljarević, u dijelu sastanka koji se odnosio na definisanje potencijalnog termina posjete Komisije visokoškolskoj ustanovi, naveo da fizički nije u mogućnosti prisustvovati navedenoj posjeti zbog boravka u Jugoistočnoj Aziji. Nakon pomenutog sastanka, koordinator u ime agencije, kolega Dalibor Ateljević, je obavijesti o novoj situaciji predstavnicu Ministarstva nauke i obrazovanja Tuzlanskog kantona. Na osnovu navedene informacije, nadležno Ministarstvo je 17. 10. 2024. godine dostavilo Agenciji akt broj: 10/1-34-18799-3/24 od dana 15. 10. 2024. godine sa prijedlogom novih članova iz kategorije međunarodnih stručnjaka. U skladu sa navedenim, Agencija je 22. 10. 2024. godine donijela Zaključak o izmjeni Rješenja o imenovanju Komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o klsterskoj akreditaciji studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija

Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli broj: 05-33-1-424-5/24, kojim se umjesto prof. dr. Emina Poljarevića imenuje prof. dr. Saša Milić, međunarodni stručnjak, član.

U skladu sa prethodno navedenim Komisija stručnjaka radila je, po Zaključku o izmjeni Rješenja broj: 05-33-1-424-5/24 od dana 22. 10. 2024. godine, u sastavu:

1. Prof. dr. Mirza Džananović, stručnjak iz reda akademske zajednice BiH, predsjednik
2. Prof. dr. Saša Milić, međunarodni stručnjak, član
3. Semir Hambo, stručnjak iz reda privrede i prakse, član
4. Ajna Veladžić, student, član.

1.2 Zadatak /uloga

Komisija stručnjaka imala je zadatak da, u skladu sa Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 100/11 i 26/19) i Odlukom o kriterijumima za studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 47/17):

- izvrši evaluaciju kriterija i indikatora za akreditaciju visokoškolske ustanove
- uoči dobre i loše strane visokoškolske ustanove
- definiše preporuke za unapređenje visokoškolske ustanove

S ciljem formiranja mišljenja i davanja preporuke o akreditaciji studijskog programa prvog ciklusa Historija na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli, Komisija je imala zadatak da:

- se upozna i radi u skladu sa aktima Agencije koji regulišu standarde i kriterije za sprovođenje eksterne evaluacije studijskih programa prvog ciklusa u Bosni i Hercegovini, odnosno sa: Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 100/11 i 26/19) i Odlukom o kriterijumima za akreditaciju studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 47/17)
- se upozna sa aktima i propisima na snazi u Tuzlanskom kantonu, a kojima se uređuje proces eksterne evaluacije i akreditacije studijskih programa na visokoškolskim ustanovama u Tuzlanskom Kantonu i to: Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini

(„Službeni glasnik BiH“, broj 59/07 i 59/09), Zakonom o visokom obrazovanju („Službene novine Tuzlanskog kantona“ broj 7/16) i izmjenama navedenog Zakona, zaključno sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Tuzlanskog kantona“ broj 16/22); zatim sa Zakonom o Univerzitetu u Tuzli („Službene novine Tuzlanskog kantona“ broj 9/08), Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Univerzitetu u Tuzli („Službene novine Tuzlanskog kantona“ broj 8/10) i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Univerzitetu u Tuzli („Službene novine Tuzlanskog kantona“ broj 7/11); također i sa Standardima i normativima visokog obrazovanja Tuzlanskog kantona („Službene novine TK“, broj: 8/15, 4/16, 12/16, 9/17, 6/19 i 12/22), Pravilnikom o postupku akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa („Službene novine Tuzlanskog kantona“ broj 2/22), Pravilnikom o kriterijima i postupku licenciranja visokoškolske ustanove („Službene novine TK“, broj: 8/17) i Pravilnikom o postupku licenciranja studijskih programa prvog, drugog i trećeg ciklusa visokoškolskih ustanova na području Tuzlanskog kantona („Službene novine TK“, broj: 9/22),

- izvrši uvid u akte, propise, pravilnike, procedure, strategije i ostalu dokumentaciju Univerziteta u Tuzli i izvrši analizu stanja u odnosu na propisane standarde i kriterijume,
- izvrši eksternu evaluaciju studijskog programa prvog ciklusa Historija na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli,
- definira preporuke za unapređenje studijskog programa, na osnovu provedene eksterne evaluacije
- napiše Izveštaj o eksternoj evaluaciji studijskog programa Historija, prvi ciklus na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini (bosanski, hrvatski, srpski jezik) i na engleskom jeziku.

1.3 Metod rada

Procedura rada Komisije stručnjaka obuhvatila sljedeće faze:

- Priprema
- Posjeta studijskom programu i visokoškolskoj ustanovi
- Pisanje Izveštaja Komisije

1.3.1 Priprema

Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta/kvalitete Bosne i Hercegovine je, 10. 10. 2024. godine, održala online sastanak sa članovima Komisije, na kojem je utvrđeno

Izveštaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

da član Komisije iz reda međunarodnih stručnjaka prof. dr. Emin Poljarević nije u mogućnosti nastaviti rad u Komisiji. Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta/kvalitete Bosne i Hercegovine je, 29. 10. 2024. godine, održala online sastanak sa članovima Komisije u novom sastavu, na kojem je dogovoren okvirni termin posjete Filozofskom fakultetu u Tuzli. Predloženo je da članovi Komisije održe Pripremni sastanak sa koordinatorom Agencije, kolegom Daliborom Ateljevićem, i predstavnicom nadležnog Ministarstva, kolegicom Alisom Memić, 27. 11. 2024. godine, a da se posjeta Filozofskom fakultetu u Tuzli održi 28. i 29. 11. 2024. godine. S obzirom da je na sastanku održanom 29. 10. 2024. godine utvrđeno da predsjednik Komisije, prof. dr. Mirza Džananović, preuzima i ulogu sekretara Komisije, dogovoreno je da predsjednik vodi komunikaciju sa predstavnicom nadležnog Ministarstva i kontakt osobom ispred Filozofskog fakulteta u Tuzli, voditeljicom Tima za samoevaluaciju prof. dr. Mersihom Imamović.

Saradnja s imenovanim kontakt osobama, od početka rada Komisije do završetka rada na konačnom izvještaju, je bila vrlo korektna i na zadovoljstvo svih strana u postupku.

U koordinaciji sa svim članovima Komisije, kontakt osobama ispred Ministarstva i Tima za samoevaluaciju, te predstavnikom Agencije, dogovoren je datum i plan posjete visokoškolskoj ustanovi i studijskom programu, te je usaglašena Agenda posjete visokoškolskoj ustanovi (Prilog 1) te termin i mjesto održavanja pripremnog sastanka.

Pripremni sastanak održan je 27. 11. 2024. godine sa početkom u 16:00h u prostorijama Filozofskog fakulteta u Tuzli, a na prijedlog kolegice Alise Memić i kolege Dalibora Ateljevića. Sastanku su prisustvovali kolegica Alisa Memić, kolega Dalibor Ateljević, te svi članovi Komisije, a obrađene su sljedeće teme: upoznavanje sa sistemom obrazovanja u BiH, opis procesa eksterne evaluacije, upoznavanje sa kriterijumima, pravnim okvirom u Tuzlanskom kantonu, praktični savjeti i uputstva kako provesti posjetu, ukazivanje na etičke dimenzije u radu Komisije, te uputstva i savjeti za pisanje Izvještaja.

Članovi Komisije su u internim konsultacijama dogovorili detalje oko realizacije posjete Filozofskom fakultetu u Tuzli, te pojedinačnim i specifičnim zadacima svakog člana Komisije radi efikasnije analize dostavljenog Samoevaluacijskog izvještaja klastera studijskih programa: HISTORIJA (I ciklus: Historija, II ciklus: Historija Bosne i Hercegovine) FILOZOFIJA-SOCIOLOGIJA (I ciklus: Filozofija-Sociologija, II ciklus: Filozofija). Svi

Izveštaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

članovi Komisije analizirali su Samoevaluacijski izvještaj, te su se složili da je korektno napisan, u formi koju je propisala Agencija, te da zadovoljava strukturu utvrđenu Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini. Uočeno je da stranice u Samoevaluacijskom izvještaju nisu numerisane što značajno utiče na preglednost dostavljenog materijala, a slična praksa uočena je i u nekim drugim aktima i dokumentima na Univerzitetu u Tuzli.

Članovi Komisije su se složili da Samoevaluacijski izvještaj pruža određeni stepen uvida u način funkcionisanja i uopće djelatnost Univerziteta u Tuzli, Filozofskog fakulteta, studijskih programa ali i ostalih organa i službi Univerziteta. Također, svi članovi Komisije pregledali su i ostale dokumente dostupne na web stranicama Univerziteta u Tuzli, kao i same web stranice Univerziteta u Tuzli (<http://untz.ba/>), Filozofskog fakulteta (<http://www.ff.untz.ba/>), stranice studijskog programa Historija (<http://historija.ff.untz.ba/>) i Centra za osiguranje kvaliteta i internu evaluaciju (<http://www.qa.untz.ba/web/>).

Prikupljeni podaci bili su dovoljni za pripremu pitanja za sve fokus grupe sa kojima je bio predviđen razgovor u skladu sa dogovorenim Agendom.

1.3.2. Posjeta visokoškolskoj ustanovi

U skladu sa dogovorenim Agendom, posjeta Filozofskom fakultetu u Tuzli održana je 28. i 29. 11. 2024. godine, a ukupno je održano 8 sastanaka sa različitim fokus grupama na kojima je prisustvovalo oko 50 osoba, te je izvršila posjetu fizičkim resursima koje koristi studijski program, odnosno učionice, biblioteku, čitaonicu, urede uposlenika.

Komisija je, tokom prvog dana posjete, predložila organizovanje dodatnog susreta sa prorektorom za osiguranje kvaliteta i internu evaluaciju Univerziteta u Tuzli, prof. dr. Damirom Zenunovićem, sa kojim je načelno postignut dogovor o sastanku tokom drugog dana posjete 29. 11. 2024. godine. Komunikacija oko dogovaranja drugog sastanka vodila se preko voditeljice Tima za samoevaluaciju, prof. dr. Mersihe Imamović. Drugi sastanak se ipak nije realizovao zbog nemogućnosti usklađivanja termina Komisije i prorektora Zenunovića.

Prvog dana posjete Komisija je obavila razgovore sa:

1. Menadžmentom Univerziteta u Tuzli i Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli
2. Timom za samoevaluaciju studijskih programa
3. Akademskim osobljem studijskih programa
4. Predstavnicima studenata I ciklusa studija
5. Predstavnicima studenata II ciklusa studija
6. Predstavnicima administracije (pravni i finansijski sektor), studentskom službom i predstavnicom Ureda za međunarodnu i međuuniverzitetsku saradnju
7. Predstavnicima IT i administrativno-tehničkog osoblja

Komisija je iskoristila pauze za stalnu međusobnu komunikaciju, razmjenu mišljenja i iskustava, razgovore oko određenih nedoumica i planova za naredne sastanke, te međusobnu koordinaciju daljih aktivnosti.

Drugog dana posjete Komisija je obavila razgovore sa:

1. Predstavnicima alumnia i predstavnicima tržišta rada

Također, tokom drugog dana posjete obavljena je posjeta i fizičkim resursima koje koristi studijski program, odnosno učionice, biblioteku, čitaonicu, urede uposlenika.

Nakon završetka svih planiranih razgovora i obilaska resursa Komisija je konsenzusom usvojila ocjene o ispunjenosti kriterija sa svim podkriterijima (Prilog 2), te pripremila i prezentirala usmeni izvještaj. Prezentaciji usmenog izvještaja su prisustvovali prorektor za osiguranje kvaliteta i internu evaluaciju Univerziteta u Tuzli, prof. dr. Damir Zenunović, dr. sci. Ljubica Tomić Selimović, van. prof. - prodekanica za nastavu i studentska pitanja na Filozofskom fakultetu, dr. sci. Alma Jahić Jašić, voditeljica II ciklusa studija na Filozofskom fakultetu, dr. sci. Sanja Berberović, red. prof. - prodekanica za nastavu i studentska pitanja na Filozofskom fakultetu, dr. sci. Gabriel Pinkas, van. prof. - prodekan za naučno-istraživački rad na Filozofskom fakultetu, članovi Tima za samoevaluaciju, predstavnici akademskog osoblja iz reda nastavnika i saradnika, predstavnici studenata I i II ciklusa studija, predstavnici administrativnog osoblja te predstavnici alumnia i tržišta rada.

1.3.3 Pisanje izvještaja komisije

Na osnovu Samoevaluacijskog izvještaja, dokumenata pronađenih na web stranici, dokumenata prezentiranih tokom posjete, stanja uočenog tokom posjete, podataka dobijenih tokom razgovora s predstavnicima svih zainteresiranih strana, predsjednik/sekretar Komisije je napisao Izveštaj u formi nacрта prijedloga i dostavio ga svim članovima Komisije na analizu i usaglašavanje.

Nakon usaglašavanja, Izveštaj u formi prijedloga je prihvaćen od svih članova Komisije. Usvojeni Izveštaj, u formi prijedloga, predsjednik/sekretar je dostavio studijskom programu Historija, I ciklus na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli na razmatranje.

Nakon razmatranja dostavljenog Mišljenja studijskog programa Historija, I ciklus na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli, na dostavljeni prijedlog Izveštaja, Komisija je usaglasila konačan Izveštaj domaćih i međunarodnih stručnjaka za ocjenjivanje i reviziju kvaliteta i davanje preporuke o akreditaciji studijskom programu Historija, I ciklus na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli i predsjednik/sekretar ga je dostavio Agenciji.

1.3.4 Formiranje mišljenja

Komisija je mišljenje formirala na osnovu prikupljenih pisanih materijala i informacija dobijenih tokom posjete Filozofskom fakultetu u Tuzli. Pažljivo je analiziran nivo ispunjenosti svakog od deset propisanih kriterija, na način da su posebno vrednovani svi podkriteriji, a konačnu odluku o nivou ispunjenosti svakog kriterijuma Komisija je donijela konsenzusom. Taj proces podrazumijevao je posebno iznošenje mišljenja o ispunjenosti podkriterijuma svakog člana Komisije, nakon čega je slijedila diskusija i usaglašavanje konačnog mišljenja o ispunjenosti svakog podkriterijuma i u konačnici i kriterijuma, o čemu je Komisija odluku donijela konsenzusom. Nivo ispunjenosti svakog podkriterijuma i kriterijuma, Komisija je ocijenila opisno u skladu s Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, a moguće ocjene ispunjenosti bile su:

- **potpuno ispunjen** – Kriterij/podkriterij je potpuno ispunjen ukoliko su sve mjere i aktivnosti formalno usvojene, te se suštinski provode, a njihova realizacija se konstantno prati i provodi na efikasan način o čemu postoje konkretni i čvrsti dokazi;
- **znatno ispunjen** – Kriterij/podkriterij je u velikoj mjeri ispunjen ukoliko su sve mjere i aktivnosti formalno usvojene, provode se u praksi, ali je potrebno dodatno raditi na praćenju, ali i provesti određena manja unapređenja;
- **djelimično ispunjen** – Neki segmenti kriterija/podkriterija su ispunjeni, na ostalima se radi ili planira raditi, ali postoji još mnogo prostora za kvalitetnije i efikasnije planiranje i provođenje mjera radi unapređenja zatečenog stanja;
- **neispunjen** – Većina segmenata kriterija nije ispunjena, bilo na strateškom bilo na operativnom nivou.

Komisija je evidentirala konačna mišljenja o stepenu ispunjenosti podkriterijuma i kriterijuma u Obrascu za ocjenjivanje ispunjenosti kriterijuma, a nakon unosa svih ocjena svi članovi Komisije su imali uvid u način ocjenjivanja elemenata te su koncenzusom formirane konačne ocjene ispunjenosti. U konačnici, svi članovi Komisije su vlastoručnim potpisom ovjerali konačne ocjene, te finalna verzija Obrasca čini sastavni dio ovog Izveštaja navedenog kao Prilog 2.

Na osnovu ocjena svih deset kriterija za akreditaciju, Komisija u skladu s Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini donosi konačno mišljenje u jednom od sljedeća tri oblika:

- a) **Akreditiranje studijskog programa** – ako su svi kriteriji ocijenjeni kao potpuno ili znatno ispunjeni,
- b) **Upućivanje pisma očekivanja** – na period od jedne do najduže dvije godine, u slučaju kada je više od polovine kriterija ocijenjeno kao u potpunosti ili znatno ispunjeno, a svi ostali kao djelimično ispunjeni,
- c) **Donošenje rješenja o odbijanju akreditacije** – ako je najmanje jedan kriterij ocijenjen kao neispunjen ili ako je više od polovine kriterija ocijenjeno kao djelimično ispunjeno.

Izveštaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

2. Izveštaj

2.1 Opšte informacije o visokoškolskoj ustanovi, odnosno studijskom programu

Naziv, adresa i e –mail visokoškolske ustanove	Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli – Studijski program Historija, I ciklus
Internet adresa	http://untz.ba/ http://www.ff.untz.ba/ http://historija.ff.untz.ba/
Naziv, broj i datum akta o osnivanju studijskog programa	Historija, I ciklus 03-1-2/04 od 14.1.2004.
Poresko-identifikacioni broj	4209444710005
Ime, prezime i adresa (naziv i sjedište) osnivača	Skupština Tuzlanskog kantona vrši prava i dužnosti osnivača Univerziteta, preuzete Zakonom o Univerzitetu u Tuzli (Službene novine Tuzlanskog kantona , br. 13/99, 12/00, 2/02, 10/02, 11/03, 8/04, 6/05, 10/06, 9/08, 8/10 i 7/11) Rose Hadživukovića 1, 75000 Tuzla, Bosna i Hercegovina
Broj i datum odluke o imenovanju lica ovlaštenog za zastupanje	Odluka Senata Univerziteta u Tuzli o imenovanju Rektora Univerziteta u Tuzli broj: 03-5796-1.1/17 od 15.09.2017. godine, dr. sci. Nermina Hadžigrahić, red. prof.
Broj i datum dozvole za rad visokoškolske ustanove	Upisani u sudski registar na osnovu Zakona o Univerzitetu Sl. novine TK 13/1999
Broj i datum dozvole za izvođenje studijskog programa	nema
Kontakt osoba (za posjetu)	Prof. dr. Mersiha Imamović, voditelj Tima za samoevaluaciju
Broj telefona	061/644-338

2.2 KRITERIJI ZA AKREDITACIJU STUDIJSKIH PROGRAMA PRVOG I DRUGOG CIKLUSA STUDIJA

2.2.1 POLITIKA OSIGURANJA KVALITETA STUDIJSKIH PROGRAMA

2.2.1.1 Visokoškolska ustanova ima usvojenu i javno dostupnu politiku unutrašnjeg osiguranja kvaliteta studijskih programa kao dio njenog strateškog upravljanja

- *OPIS: Univerzitet u Tuzli ima usvojenu politiku unutrašnjeg osiguranja kvaliteta utemeljenu na evropskim i domaćim preporukama i propisima, a definirana je i dokumentima Univerziteta, odnosno Politikom osiguranja kvaliteta na Univerzitetu u Tuzli. Također, Senat Univerziteta u Tuzli na svojoj drugoj vanrednoj sjednici, održanoj 9.11.2020. godine donio je Odluku broj: 03-5457—1-1/20 kojom je usvojen dokument pod nazivom „Strategija razvoja Univerziteta u Tuzli za period 2021. – 2027. godina“. Pomenuti dokument javno je dostupan na web stranici Univerziteta u Tuzli na linku: <http://untz.ba/strategija-razvoja-univerziteta-u-tuzli-2021-27/> Sastavni dio Strategije jesu i politike, strateški ciljevi i mjere za unutrašnje osiguranje kvaliteta studijskih programa (Strateški cilj 2 str. 27-32. i Strateški cilj 7 str. 49-55.). U sferi praktičnog i operativnog djelovanja na Univerzitetu u Tuzli postoje formirana odgovarajuća tijela za izradu, provođenje i monitoring politike osiguranja kvaliteta u formi Centra za osiguranje kvaliteta i internu evaluaciju na nivou Univerziteta te Odbora za upravljanje kvalitetom na nivou Filozofskog fakulteta. Provođenje politika kvaliteta studijskog programa zadatak je Vijeća studijskog programa Historija.*

2.2.1.2 Politika osiguranja kvaliteta studijskih programa je usmjerena na promociju: istraživačkog rada, učenja i poučavanja, mobilnosti i internacionalizacije na studijskim programima, kao i sprečavanju plagijata radova nastavnika i završnih radova studenata

- *OPIS: Studijski program Historija, I ciklus, usmjeren je na istraživački rad akademskog osoblja, o čemu postoje jasni dokazi i postignuti rezultati. Studijski program uređuje i izdaje časopis Historijska misao, a radovi se objavljuju i u drugom fakultetskom časopisu DHS. Za provjeru plagijata koristi se turnitin.com s tim da Univerzitet u Tuzli nema službeni software za provjeru plagijata. Ostvareni su određeni rezultati na polju mobilnosti i internacionalizacije akademskog osoblja i studenata, dijelom putem Ureda za međunarodnu i međuuniverzitetsku saradnju, a dominantno preko ličnog angažmana nastavnika studijskog programa.*

2.2.1.3 Politika podržava razvoj kulture kvalitete u kojoj svi unutarnji sudionici doprinose kvaliteti studijskih programa, te definira način uključivanja vanjske sudionika u tome

- *OPIS: Procedure usvajanja novih studijskih programa i inoviranja nastavnih planova i programa precizno su definirani Zakonom o visokom obrazovanju TK, Statutom Univerziteta u Tuzli, Standardima i normativima visokog obrazovanja TK, Procedurama za donošenje i evaluaciju studijskih programa. Pomenuti akti precizno utvrđuju proces izrade i inoviranja studijskih programa, a procedure podrazumijevaju uključivanje unutarnjih i vanjskih sudionika. Također, politika kulture kvaliteta je sadržana i u dokumentu Politikom osiguranja kvaliteta na Univerzitetu u Tuzli, a identificirani su i određeni elementi unapređenja postojećih procedura i praksi predviđeni su u Strategiji razvoja prvenstveno u Strateškom cilju 8, Operativni cilj 3. Studijski program provodi utvrđenu politiku kroz održavanje redovnih sjednica Vijeća studijskog programa u čijem radu sudjeluju i predstavnici studenata, a tokom kojih se omogućava učešće u osiguranja kvaliteta akademskom osoblju i studentima. Također, anketiranje studenata redovna je praksa na Univerzitetu u Tuzli i precizno je definirana forma anketnog upitnika, te načini i termini provođenja istih. Studijski program provodi i interno anketiranje studenata. Uključivanje alumnijskih predstavnika tržišta u osiguranje kvaliteta djelomično je omogućeno posrednim putem, odnosno kroz predstavnike studenata II i III ciklusa.*

Ocjena ispunjenosti kriterija:

ZNATNO ISPUNJEN KRITERIJUM

Preporuke Komisije stručnjaka:

Provođenje i osiguravanje kvalitete studijskih programa je formalno i proceduralno uspostavljeno i kao takvo se i provodi. U ovaj proces uključeni su i unutrašnji i vanjski akteri, ali je potrebno osigurati snažniju suštinsku uključenost predstavnika alumnijskih i tržišta. Potrebna je veća institucionalna podrška naučno-istraživačkom radu i izdavaštvu kroz osiguravanje usluga profesionalnih lektora, nabavku softwera za utvrđivanje plagijata, pronalaska načina konkretnog stimulisanja urednika časopisa u vidu smanjenja nastavnog ili administrativnog opterećenja ili na neki drugi adekvatan način. Također, potrebno je revidirati anketna pitanja, odnosno način formulisanja pitanja kako bi se dobili precizniji i potpuniji odgovori.

2.2.2 KREIRANJE I USVAJANJE STUDIJSKIH PROGRAMA

2.2.2.1 Visokoškolska ustanova ima uspostavljene procedure za kreiranje i usvajanje studijskih programa koji uključuju studente i sve zainteresirane strane.

- *OPIS: Procedure su precizirane Zakonom o visokom obrazovanju TK, Statutom Univerziteta u Tuzli, Procedurama za donošenje i evaluaciju studijskih programa. Studijske programe usvaja Senat na prijedlog naučno-nastavnog vijeća fakulteta uz prethodno pribavljeno pozitivno mišljenje*

Ministarstva obrazovanja i nauke Tuzlanskog kantona i prethodnu saglasnost rektora. Također, član 24. Zakona o visokom obrazovanju Tuzlanskog kantona propisuje da se prije uvođenja novog studijskog programa provodi postupak licenciranja studijskog programa koji vrši Ministarstvo obrazovanja i nauke Tuzlanskog kantona na osnovu zahtjeva visokoškolske ustanove. Prilikom donošenja novih ili usklađivanja postojećih studijskih programa uzimaju se u obzir određeni pokazatelji s tržišta rada, rezultati praćenja provođenja postojećih studijskih programa, te ljudski resursi i dostignuća nauke i obrazovanja.

2.2.2.2 Studijski programi su usklađeni sa naučnim i obrazovnim standardima i dostignućima određene naučne/umjetničke oblasti, zahtjevima srodnih naučnih oblasti u cilju sticanja multidisciplinarnih znanja, zahtjevima tržišta rada i međunarodnih reformskih procesa

- *OPIS: Prilikom redovnog četverogodišnjeg inoviranja studijskog programa, teži se usklađivanju studijskog programa sa naučnim i obrazovnim standardima i dostignućima u oblasti historije uvođenjem i primjenom međunarodnih obrazovnih trendova, naučnih dostignuća i multidisciplinarnih znanja pri osmišljavanju novih predmeta ili novih sadržaja u postojećim predmetima. Komisija se kroz razgovor sa menadžmentom i nastavnim osobljem i studentima uvjerila da se prilikom usklađivanja studijskih programa u obzir uzimaju i zahtjevi tržišta rada, odnosno mišljenje strukovnih udruženja i svršenih studenata. U osiguranju kvaliteta studijskog programa I ciklusa Historija učestvuju unutrašnji sudionici, nastavno osoblje, studenti kao članovi Vijeća odsjeka i putem studentskih anketa kao instrumenta za evaluaciju i ocjenu stepena kvaliteta realizacije studijskih programa.*

2.2.2.3 Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su jasno definirani i podudarni sa sadržajem studijskih programa i nivoom ciklusa studija i u skladu su sa strategijom ustanove. Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su uporedivi sa istim i/ili sličnim programima na visokoškolskim ustanovama u BiH i inostranstvu

- *OPIS: Komisija je konstatovala da su ciljevi studijskog programa uporedivi sa istim i/ili sličnim programima na visokoškolskim ustanovama u Bosni i Hercegovini, (Filozofski fakultet u Sarajevu, Filozofski fakultet u Mostaru, Univerzitet u Banja Luci, Univerzitet u Istočnom Sarajevu), i regionu (Univerzitet u Beogradu, Sveučilište u Zagrebu, Univerzitet Crne Gore, Sveučilište u Rijeci) što omogućava studentima nesmetanu mobilnost i učešće u nastavi na tim studijskim programima. Također, Komisija je konstatovala da je sadržaj studijskog programa usklađen sa ciljevima ovog studijskog programa i nivoom ciklusa studija te da završenici stiču odgovarajuća znanja i kompetencije.*

2.2.2.4 Ishodi učenja su utvrđeni i navedeni na svakom nivou studijskog programa, te su povezani sa standardima kvalifikacija, Kvalifikacijskim okvirom u BiH i Okvirom kvalifikacija Evropskog prostora visokog obrazovanja (FQ-EHEA)

- *OPIS: Ishodi učenja su utvrđeni i navedeni na svakom nivou studijskog programa, te su povezani sa standardima kvalifikacija, Kvalifikacijskim okvirom u Bosni i Hercegovini i Okvirom kvalifikacija Evropskog prostora visokog obrazovanja (QF-EHEA). Ishodi učenja koji su utvrđeni studijskim programom sastavni su dio istog, a silabusi pojedinačnih predmeta sadrže ishode učenja za taj predmet. Oni opisuju znanja i vještine koje će studenti imati po završetku studija, a usklađeni su i sa sistemom ECTS kredita i važećim kvalifikacionim okvirom. Međutim, kroz razgovor sa nastavnim osobljem, a posebno studentima ustanovljeno je da bi ishodi učenja, koji su definirani trebali biti jasnije i preciznije razrađeni u skladu sa specifičnostima svakog predmeta, ali i potreba tržišta, naročito u interdisciplinarnom smislu.*

2.2.2.5 Nastavni plan i program sadrži minimalno: pregled obaveznih i izbornih predmeta, okvirni sadržaj nastavne materije za svaki od predmeta (podijeljenu prema broju sedmica/nastavnih jedinica u sklopu jednog semestra), opterećenje studenta po predmetu, bodovnu vrijednost svakog predmeta iskazanu u skladu sa ECTS-om, načine provjere i vrednovanja kontinuiranog sticanja znanja studenta, bodovnu ECTS vrijednost završnog rada na I i II ciklusa studija, ovisno o statusu ustanove, metode osiguranja kvaliteta, listu obavezne i dopunske literature za svaki pojedini predmet, obaveznu i specifičnu opremu za izvođenje programa/predmeta prema zahtjevima naučne/umjetničke oblasti

- *OPIS: Nastavni plan i program sadrži dio predviđenih elemenata odnosno pregled obaveznih i izbornih predmeta, okvirni sadržaj nastavne materije za svaki od predmeta predmeta (podijeljenu prema broju sedmica/nastavnih jedinica u sklopu jednog semestra), opterećenje studenta po predmetu, bodovnu vrijednost svakog predmeta iskazanu u skladu sa ECTS-om, ovisno o statusu ustanove, metode osiguranja kvaliteta, listu obavezne i dopunske literature za svaki pojedini predmet. Međutim, uvidom u nastavni plan i program uočeno je da nisu precizirani načini provjere i vrednovanja kontinuiranog sticanja znanja studenta kao i obavezna i specifična oprema za izvođenje programa/predmeta prema zahtjevima naučne/umjetničke oblasti. Također, ishodi učenja su definirani kroz ciljeve predmeta, ali njihova razrada bi trebala biti jasnija i preciznija u skladu sa specifičnostima svakog predmeta, a Komisija je uvidom u materijale, ali i kroz razgovor sa akademskim osobljem, uočila nedovoljnu zastupljenost pedagoško-psihološko-didaktičko-metodičkih disciplina, posebno u svjetlu činjenice da je jedan od prvih ishoda – priprema nastavnog kadra, odnosno da završnici stiču zvanje profesora historije.*

2.2.2.6 Visokoškolska ustanova osigurava: interdisciplinarnost/multidisciplinarnost plana i programa, internacionalizaciju nastavnog plana i programa, interakciju sa profesionalnom praksom, realizaciju praktične nastave i aktivno učešće studenata u naučnom/umjetničkom istraživanju u okviru studijskog programa

- *OPIS: Uvidom u nastavni plan i program utvrđeno je da studijski program djelomično osigurava interdisciplinarnost i multidisciplinarnost plana i programa na način da postoji nekoliko predmeta takvog karaktera, ali postoji*

još mnogo prostora za unapređenje. Također, postoji interakcija sa profesionalnom praksom naročito kroz predmete iz oblasti Metodike nastave historije tokom kojeg studenti održavaju nastavu u osnovnim i srednjim školama, a postoje i programi saradnje sa drugim institucijama putem kojih studenti učestvuju o određenim praktičnim djelatnostima. Ipak, potrebno je dodatno ojačati ovaj sektor rada i jasnije ga definirati i implementirati kroz nastavni plan i program. Također, internacionalizacija nastavnog plana i programa predstavlja poseban izazov sa kojim se studijski program mora suočiti u narednom periodu.

Ocjena ispunjenosti kriterija:

ZNATNO ISPUNJEN KRITERIJUM

Preporuke Komisije stručnjaka:

Potrebno je ojačati interdisciplinarni pristup u koncipiranju nastavnog plana i programa, ojačati pedagošku grupu predmeta u skladu sa izlaznim zvanjem (profesor historije), osigurati uključivanje studenata u naučno-istraživačke i praktične aktivnosti od samog početka studiranja. Potrebno je jasnije razraditi ishode učenja za svaki predmet pojedinačno u skladu sa specifičnim ciljevima oblasti i predmeta.

2.2.3. UČENJE, PODUČAVANJE I VREDNOVANJE USMJERENI NA STUDENTA

2.2.3.1 Akademsko osoblje koje izvodi nastavu je prethodno pripremljeno i motivirano za tu aktivnost, te u pripremi za tu aktivnost uzima u obzir rezultate anketa evaluacije kvaliteta učenja i poučavanja od strane studenata

- *OPIS: Akademsko osoblje koje izvodi nastavu je prethodno pripremljeno i motivirano za tu aktivnost, te u pripremi za tu aktivnost uzima u obzir rezultate anketa evaluacije kvaliteta učenja i poučavanja od strane studenata. Najvažniji faktor kvaliteta na studijskom programu Historija, I ciklus jeste agilno i predano akademsko osoblje, na šta su posebnu pažnju skrenuli i studenti tokom posjete Komisije. Akademsko osoblje ovog studijskog programa, pored redovnih anketiranja koje se provode na Univerzitetu u Tuzli u skladu sa procedurama, također provodi i interne ankete, a vodi i stalni dijalog sa studentima po pitanju unapređenja kvaliteta nastave. Važnu ulogu u ovome imaju i predstavnici studenata u Vijeću studijskog programa.*

2.2.3.2 Akademsko osoblje motivira i uključuje studente na preuzimanje aktivne uloge u istraživačko, naučno-istaživačkom i nastavno-obrazovnom procesu uz odgovarajuće usmjeravanje, konsultacije i podršku

- *OPIS: Akademsko osoblje informiše, motivira i uključuje studente u istraživački, naučno-istaživački i nastavno-obrazovni proces, daje im odgovarajuću podršku i konsultacije. Postoje rezultati koji se analiziraju i unaprijeđenja se planiraju ili tek počinju realizirati. Studenti se uključuju u istraživačke projekte u sklopu redovnih nastavnih obaveza, ali i kroz učešće u*

konferencijama, terenskim istraživanjima i istraživačkim projektima partnerskih institucija poput muzeja, arhiva, zavoda za zaštitu spomenika, i slično.

2.2.3.3 Studenti se ocjenjuju kroz javno dostupne procedure za pravedno, transparentno i dosljedno ocjenjivanje, kao i kroz različite oblike provjere znanja i vještina u skladu sa specifičnostima i postavljenim ciljevima studijskog programa

- *OPIS: Na nivou studijskog programa postoje definisane procedure za ocjenjivanje studenata, kao i opisani načini provjere znanja i vještina koji se primjenjuju dosljedno ali je potrebno dodatno usklađivanje sa postavljenim ciljevima studijskog programa. Studenti se na početku nastave na svakom predmetu upoznaju sa načinima polaganja ispita, načinu bodovanja i ocjenjivanja, o čemu je Komisija stekla informacije u razgovoru sa studentima, ali je pomenute informacije nužno integrisati i u nastavne planove i programe, odnosno silabuse pojedinačnih predmeta što trenutno nije slučaj.*

2.2.3.4 Procedure ocjenjivanja regulišu: organizaciju testova i ispita, kriterije i metode ocjenjivanja od strane ispitivača i komisije, transparentnost ocjenjivanja i mogućnost žalbi studenata na ocjenjivanje

- *OPIS: Na nivou studijskog programa postoji definisan način organizovanja testova i ispita, kriteriji i metode ocjenjivanja, kao i mogućnost žalbi. Postoje dokazi o dosljednoj i transparentnoj primjeni. U razgovorima sa studentima Komisija je dobila informacije i stekla utisak da suštinski procedure ocjenjivanja i žalbi postoje i da se transparentno provode, a iz dostavljenih priloga uočeno je da nisu zabilježene žalbe te da je prolaznost studenata dosta visoka, što je djelomično uvjetovano i realno malim brojem upisanih studenata. Ipak, procedure koje se suštinski provode nužno je i formalizovati kroz nastavne planove programe i interne akte studijskog programa u skladu sa specifičnim zahtjevima studijskog programa i pojedinačnih predmeta. Na Univerzitetu u Tuzli postoji opći akt koji tretira načine polaganja ispita, ocjenjivanja studenata i eventualnih žalbi: Pravila o načinu polaganja ispita i ocjenjivanju studenata na Univerzitetu u Tuzli*

2.2.3.5 Visokoškolska ustanova ima proceduru koja definiira postupak izrade, strukturu i vrednovanje završnog rada studenata određenog ciklusa studija, kao i prava obaveze studenta i mentora i uslove za mentorstvo

- *OPIS: Na studijskom programu Historija, I ciklus nije predviđena obaveza pisanja završnog rada studenata. Uspješnim okončanjem obaveza predviđenih silabusima svih predmeta iz nastavnog plana i programa studenti ostvaruju pravo na okončanje studija i dobijanje odgovarajućeg zvanja. Komisija se uvjerila da je prethodno opisana procedura jasno i transparentno precizirana te da se dosljedno i primjenjuje, o čemu je potvrdu dobila i kroz razgovore sa alumnijima ovog studijskog programa.*

2.2.3.6 Predstavници studenata su uključeni u rad tijela visokoškolske ustanove čija je nadležnost upravljanje i donošenje određenih odluka o studijskim programima

- *OPIS: Primjenjuju se dosljedno procedure koje uključuju studente u upravljačka tijela i u donošenju odluka o studijskim programima. Postoje dokazi o aktivnom radu studenata u ovim tijelima koji se analiziraju, a mjere za unaprijeđenja se planiraju poduzeti ili se tek počinju realizirati. Studenti su uključeni u rad Vijeća studijskog odsjeka Historija (jedan predstavnik za svaki ciklus studija), Naučno-nastavnog vijeća Filozofskog fakulteta (četiri predstavnika studenata na nivou fakulteta) i Senata Univerziteta u Tuzli, u skladu sa Statutom Univerziteta u Tuzli i Statutom Studentskog parlamenta Univerziteta u Tuzli.*

2.2.3.7 Visokoškolska ustanova ima uspostavljen mehanizam i procedure za podršku studentima za savjetovanje o budućem razvoju karijere

- *OPIS: Procedure i mehanizam za podršku u razvoju karijere postoje, primjenjuju se, analiziraju, a mjere za unaprijeđenja se planiraju poduzeti ili se tek počinju realizirati. U razgovorima sa akademskim osobljem, studentima i alumnijima Komisija se uvjerila da studenti imaju mogućnost dobijanja savjeta i uputa tokom redovne nastave na pojedinim predmetima, ali da postoje i prethodno utvrđeni i javno dostupni termini konsultacija sa svim nastavnicima. Komisija je dobila informacije da studenti koriste pomenute mogućnosti i da su im od velike pomoći u savladavanju redovnih obaveza, ali također i kao podrška u daljem ličnom i profesionalnom razvoju. Komisiji je potvrđena informacija da na Univerzitetu u Tuzli ne postoji posebna služba za savjetovanje studenata.*

Ocjena ispunjenosti kriterija:

ZNATNO ISPUNJEN KRITERIJUM

Preporuke Komisije stručnjaka:

Akademsko osoblje je pripremljeno i motivirano za rad, ali im je potrebna jača systemska podrška u realizaciji nastavnih i naučnih zadataka, a prije svega finansijska podrška, koja je iz razgovora sa studentima neophodna kako bi realizirali neke od svojih ideja, zamisli i studentskih projekata. U narednom periodu potrebno je systemski osigurati uključivanje studenata u naučno-istraživačke projekte na način da taj segment nastavnog procesa bude jasno naznačen u nastavnim planovima i programima kao dio izvedbenih segmenata na predmetnoj nastavi. Iako postoje uglavnom neformalni mehanizmi podrške

studentima za savjetovanje karijere, potrebno je formalizovati procedure i uvesti odgovarajuća univerzitetska tijela sa jasno preciziranim zadacima i instrumentima za ostvarivanje zacrtanih ciljeva.

2.2.4 UPIS I NAPREDOVANJE STUDENATA, PRIZNAVANJE I CERTIFICIRANJE

2.2.4.1 Upis studenata na studijski program bilo kojeg ciklusa vrši se na osnovu zakonskih odrednica, jasnih i transparentnih kriterija koji uključuju provjere znanja, sklonosti i sposobnosti kandidata i uspjeh u prethodnom školovanju, a u skladu sa analiziranim društvenim potrebama i obezbijeđenim resursima za izvođenje programa. Konkurs za upis se javno objavljuje na web stranici ustanove i u medijima

- *OPIS: Postoje procedure koje regulišu upis studenata na studijski program I ciklusa na osnovu Zakona o visokom obrazovanju Tuzlanskog kantona, Statuta Univerziteta u Tuzli, Pravila studiranja na prvom ciklusu na Univerzitetu u Tuzli i Pravila i procedurama za prijem i upis studenta u prvu godinu prvog i integriranog prvog i drugog ciklusa studija na Univerzitetu u Tuzli, kao i Konkursom za upis studenata u prvu godinu prvog i integriranog prvog i drugog ciklusa studija na fakultete/akademiju Univerziteta u Tuzli. Upis je regulisan na osnovu jasnih i transparentnih kriterija koji uključuju sklonosti i sposobnosti kandidata i uspjeh u prethodnom školovanju. Analize tržišnih potreba i raspoloživih resursa se uzimaju u obzir, poduzimaju se mjere u cilju osiguranja resursa za izvođenje programa, a Informacija o Konkursu za upis se objavljuje na web stranici i u medijima, odnosno Konkurs za upis studenata na studijske programe Univerziteta u Tuzli se objavljuje javno na web stranici Univerziteta u Tuzli i u dnevnoj štampi, a privremene i konačne rang liste se objavljuju na oglasnim pločama fakulteta, te web stranici Filozofskog fakulteta. Kandidati nezadovoljni ukupnim rezultatima imaju pravo na pismeni prigovor i uvid u rad koji podnose u zakonski propisanom roku.*

2.2.4.2 Procedure za priznavanje visokoobrazovnih kvalifikacija, razdoblja studija i prethodnog učenja, a što podrazumjeva i priznavanje neformalnog i informalnog učenja su uspostavljene. Procedure za priznavanje su u skladu sa Lisabonskom konvencijom o priznavanju

- *OPIS: Postoje uspostavljene procedure kojima se definiše priznavanje kvalifikacija, ima dovoljno dokaza o transparentnom i jasnom način primjene koji se analiziraju, a mjere za unaprijeđenja se poduzimaju. Priznavanje kvalifikacija regulisano je Pravilima studiranja na I ciklusu studija na Univerzitetu u Tuzli od 18.11.2010. godine u kojem se navodi: „Studentu Univerziteta, kao i studentu drugog univerziteta se može omogućiti prelazak sa jednog studijskog programa na drugi, pod uslovima i kriterijima koje odlukom utvrđuje Senat Univerziteta, na prijedlog NNV/UNV-a fakulteta/akademije. Pravo na promjenu studijskog programa može se ostvariti prije početka nastave. Uz zahtjev za promjenu studijskog programa prilažu se uvjerenja o statusu studenta i o postignutom uspjehu na studijskom programu kojeg želi promijeniti. Student podnosi zahtjev dekanu fakulteta/Akademije najkasnije do 01.09. tekuće akademske godine. O*

zahtjevu studenta, odlučuje dekan rješenjem, u skladu sa odlukom Senata.“

- *Za priznavanje kvalifikacija i perioda studiranja u inostranstvu, na nivou UNTZ-a usvojen je Pravilnik o načinu i postupku priznavanja inostranih visokoškolskih kvalifikacija na Univerzitetu u Tuzli.*

2.2.4.3 Diplomiranim studentima se dodjeljuje dokument koji pojašnjava stečenu kvalifikaciju, uključujući ostvarene ishode učenja, te kontekst, razinu, sadržaj i status studija koji su pohađali i uspješno završili

- *OPIS: Postoji definisana i efikasna procedura izdavanja potvrde o diplomiranju, koje podrazumjevaju i izdavanje dodatka diplomu koji studentima ili drugim zainteresovanim stranama pruža dovoljno informacija o kvalifikacijama koje je student stekao tokom studija. Postupak izdavanja uvjerenja/potvrda o diplomiranju, diploma i dodatka diploma studentima definisan je u Pravilima studiranja na I ciklusu studija na Univerzitetu u Tuzli, Pravilima studiranja na drugom ciklusu studija na Univerzitetu u Tuzli, Pravilniku o trećem ciklusu – doktorskom studiju na Univerzitetu u Tuzli. Uz diplomu, izdaje se i dodatak diplomu koji je javna isprava. Obrazac Dodatka diplomu dostupan je na web stranici Univerziteta. Pravilnik o formi i grafičkim standardima diplome i dodatka diplomu o završenim ciklusima studija definira formu diplome i grafičke standarde za izradu diplome i dodatka diplomu. Pored diplome i dodatka diplome, na zahtjev studenta izdaju se i druge isprave o studiju kojima se potvrđuje status studenta kao i drugi podaci o kojima se vodi službena evidencija. To su isprave poput uvjerenja o završenom studiju, uvjerenje o položenim ispitima, uvjerenje o uspjehu u toku studija, kao i druga uvjerenje potrebna studentima poput uvjerenja o statusu studenta u svrhu reguliranja zdravstvenog osiguranja i sl., a za izdavanje ovih isprava zadužena je Studentska služba Filozofskog fakulteta.*

Ocjena ispunjenosti kriterija:

POTPUNO ISPUNJEN KRITERIJUM

Preporuke Komisije stručnjaka:

Preporučuje se nastavak slijeđenja zadatih normi te redovno praćenje i ažuriranje.

2.2.5 LJUDSKI POTENCIJALI

2.2.5.1 Broj kompetentnog akademskog (nastavnici i saradnici) i neakademskog osoblja za kvalitetnu realizaciju studijskog programa je u skladu sa odgovarajućim aktom nadležne obrazovne vlasti koja propisuje kriterije za licenciranje

- *OPIS: Broj akademskog i neakademskog osoblja angažovanog na studijskom programu je u skladu sa Standardima i normativima visokog obrazovanja Tuzlanskog kantona, odnosno rad Odsjeka za historiju podržava potreban broj zaposlenog akademskog osoblja s punim radnim vremenom. Članom 17.*

stavom 2. Standarda i normativa propisano je da visokoškolska ustanova može obavljati djelatnost visokog obrazovanja ako ima najmanje $\frac{1}{2}$ nastavnika u radnom odnosu sa punim radnim vremenom u odnosu na ukupan broj predavanja na studijskim godinama studijskog programa koji se realizira na području Tuzlanskog kantona. Komisija se uvjerila da je broj stalno zaposlenih nastavnika i saradnika u akademskoj 2022/2023. 7, dok je u istoj akademskoj godini angažirano i 15 spoljnih saradnika na Odsjeku za historiju. S obzirom na ukupan broj studenata koji pohađaju studijski program, a naročito ako se uzme u obzir omjer profesora i broja studenata, može se potvrditi da u skladu sa normama opterećenosti za realizaciju studijskog programa Historija angažovan je dovoljan broj akademskog i neakademskog osoblja.

2.2.5.2 Visokoškolska ustanova ima definiranu politiku upravljanja ljudskim potencijalima sa jasnim i transparentnim kriterijima za zapošljavanje akademskog osoblja, zaduženjima, opterećenjem i odgovornostima, kriterijima za profesionalni razvoj, napredovanje i stručno usavršavanje akademskog osoblja i mehanizme za praćenje rada akademskog osoblja sa mjerama za unapređenje

- *OPIS: Postoji formalno usvojena politiku upravljanja ljudskim potencijalima, odnosno postoje standardi i norme, odgovarajuće sistematizacije, ali se u praksi iste ne realiziraju dosljedno. Ipak, važno je napomenuti da odluku o zapošljavanju ne donosi Univerzitet u Tuzli već Osnivač, odnosno Vlada TK, koja je u periodu od 2014. do 2018. godine provodila moratorij o zapošljavanju, što je utjecalo i na kadrovsku situaciju na studijskom programu Historija. Procedure za izbor i zasnivanje radnog odnosa, kao i promoviranje u više zvanje definirane su Zakonom o visokom obrazovanju Tuzlanskog kantona i Statutom Univerziteta u Tuzli. Članovi Statuta Univerziteta u Tuzli (od člana 236. do člana 256.) detaljno definiraju izbor akademskog osoblja. Članovi definiraju period izbora akademskog osoblja i način pokretanja procedura za izbor u više ili isto zvanje, uslove i kriterije za izbor akademskog osoblja u saradnička i naučno-nastavna i umjetničko-nastavna zvanja (uključujući definiranje relevantnosti radova, publikacija, pristupnog predavanja, neistovremenost postojanja više izbora u zvanje), način izbora u uže naučne oblasti i promjenu naučne oblasti u srodnu prilikom napredovanja, istek izbornog perioda, procedure objavljivanja internog i javnog konkursa, te procedure imenovanja komisije za sačinjavanje izvještaja, rokove i način sačinjavanja izvještaja, te kriterije bodovanja uslova za izbor u zvanje.*

2.2.5.3 Akademsko osoblje je posvećeno istraživačkom, odnosno naučno-istraživačkom i umjetničkom radu, posebno kroz međunarodne naučno-istraživačke projekte, te zajedničke aktivnosti mentora i studenta na iznalažanju grantova ili stipendija

- *OPIS: Akademsko osoblje je posvećeno istraživačkom, odnosno naučno-istraživačkom i umjetničkom radu, što se moglo zaključiti i na osnovu dostavljenih priloga. Međutim, na Univerzitetu u Tuzli ne postoje adekvatni mehanizmi niti resursi za podršku naučno-istraživačkom radu ili profesionalnom usavršavanju akademskog osoblja. Akademsko osoblje potvrdilo je Komisiji da se naučno-istraživački rad provodi na osnovu lične inicijative i iz ličnih sredstava, te najčešće tokom malo slobodnog*

vremena koje nastavnicima ostaje nakon nastavnih i administrativnih obaveza. Nastavno osoblje je preopterećeno nastavom i administracijom što značajno otežava aktivniju djelatnost na naučno-istraživačkom planu. Uprkos tome, evidentan je uspjeh akademskog osoblja studijskog programa Historija, I ciklus u realizaciji naučnih i naučno-istraživačkih projekata, te je zbog toga urgentna veća podrška od strane Univerziteta u Tuzli i Osnivača.

2.2.5.4 Administrativnom i pomoćnom osoblju je omogućeno usavršavanje kroz učešće na obukama, posebno u vezi informatičkih sistema i sistema upravljanja

- *OPIS: Iako je u Samoevaluacijskom izvještaju Univerziteta u Tuzli navedeno da: „Administrativnom i pomoćnom osoblju omogućeno je usavršavanje kroz učešće na obukama, npr. obuka zaštite od požara, obuke u skladu sa novim trendovima informacionih tehnologija, a sve prema potrebama neakademskog osoblja.“ (str. 113) u razgovoru sa administrativnom osobljem Komisija je dobila informacije da stručna usavršavanja nisu organizovana, te da niko od prisutnih uposlenika nikada nije bio na obuci u organizaciji Univerziteta u Tuzli, izuzev redovnih obuka propisanih zakonima, poput obuke o zaštiti od požara. Sve obuke i usavršavanja uposlenici su pohađali na sopstvenu inicijativu, ličnim finansiranjem i u toku slobodnih dana ili godišnjih odmora.*

Ocjena ispunjenosti kriterija:

DJELIMIČNA ISPUNJENOST KRITERIJUMA

Preporuke Komisije stručnjaka:

Komisija preporučuje zapošljavanje novog nastavnog kadra, prvenstveno asistentata s ciljem dodatnog podizanja kvaliteta nastave ali i naučno-istraživačkog rada, a naročito kako bi se postojeće akademsko osoblje rasteretilo prevelike nastavne i administrativne opterećenosti. Potrebna je jača institucionalna podrška naučno-istraživačkom radu, kao i izdavačkoj djelatnosti. Preporučuje se uvođenje konkretnih stimulacija akademskom osoblju s ciljem dodatnog jačanja naučno-istraživačke komponente, naročito u kontekstu već postignutih značajnih rezultata na ovom polju, koji su prevashodno ostvareni ličnim zalaganjem, kao i ličnim finansiranjem od strane nastavnog kadra. Nužna je institucionalna podrška dodatnom stručnom usavršavanju administrativnog osoblja u skladu sa specifičnim zahtjevima poslova koje to osoblje obavlja. Kadrovsko jačanje naročito IT sektora je nužan preduslov ostvarivanja zadatih ciljeva iz Strategije razvoja Univerziteta u Tuzli na polju dalje digitalizacije rada. Potrebno je uvesti stimulatívne mjere za rad administrativnog osoblja, te početi provoditi konkretne mjere na poboljšanju uslova rada administrativnog osoblja, poput zaposlenih u studentskoj službi, koji obavljaju veliki broj administrativnih poslova, sa minimalnim ljudskim kapacitetom. Također, nužno je početi provoditi konkretne mjere ka povećanju zadovoljstva u radu na Univerzitetu u Tuzli, jer je visok stepen nezadovoljstva evidentan što je Komisija vidjela i iz dostavljenih materijala, ali i razgovora sa osobljem. Potrebno je utvrditi i provesti mehanizme napredovanja u službi i za administrativno osoblje, te omogućiti i administrativnom osoblju da kroz jasno definisane instrumente imaju mogućnost utjecaja na funkcionisanje rada Univerziteta u Tuzli. Nužno je utvrditi preciznu politiku popunjavanja sadržaja na web stranici fakulteta, te utvrditi tačne osobe sa jasnim zaduženjima kako bi formalno uspostavljene platforme i suštinski funkcionisale.

U skladu sa navedenim mišljenjem i preporukama, Komisija predlaže da studijski program Historija implementira navedene preporuke u roku od dvije godine od dobijanja pisma očekivanja.

2.2.6 RESURSI I FINANSIRANJE

2.2.6.1 Resursi za izvođenje studijskog programa koji u skladu sa Preporukama Agencije o kriterijima za licenciranje visokoškolskih ustanova i studijskih programa u BiH i odgovarajućim aktom nadležne obrazovne vlasti koja propisuje kriterije za licenciranje su dostatni i dostupni studentima

- *OPIS: Filozofski fakultet u Tuzli osigurava dovoljno i efikasno korištenje resursa za izvođenje nastave na studijskom programu Historija, s tim da određene resurse poput studentske službe, biblioteke i čitaonice koriste studenti svih studijskih programa. Studijski program Historija posjeduje resurse potrebne u skladu sa Preporukama Agencije o kriterijima za licenciranje visokoškolskih ustanova i studijskih programa u BiH i Standardima i normativima visokog obrazovanja Tuzlanskog kantona. Komisija je realizovala fizičku posjetu biblioteci i čitaonici, učionicama i kabinetima profesora te se uvjerila u opremljenost istih.*

2.2.6.2 Obavezna i specifična potrebna opremu za izvođenje studijskog programa/predmeta prema zahtjevima naučne oblasti/uže naučne oblasti je dostupna. Visokoškolska ustanova, osigurava obaveznu i dopunsku literaturu za svaki pojedini predmet koja po sadržaju podržava realizaciju predmeta

- *OPIS: Osigurana je potrebna obavezna i specifična oprema kao i obavezna i dopunska literatura za izvođenje studijskog programa. Prate se i analiziraju rezultati primjene, a mjere za unaprijeđenja se planiraju poduzeti ili se tek počinju realizirati. Periodično se dopunjava stručna literatura, prvenstveno angažmanom i ličnim kontaktima nastavnika, a potrebna je jača podrška Univerziteta u Tuzli i Osnivača, naročito u segmentu pristupa većem broju baza podataka. Komisija je relizovala posjetu čitaonici i biblioteci te konstatovala postojanje stručne literature potrebne za normalnu realizaciju nastave, a iz dostavljenih printanih materijala i razgovora sa bibliotekarkom te akademskim osobljem studijskog programa Komisija je dobila podatak o postojanju oko 850 naslova iz oblasti historije, s tim da taj broj konstantno raste.*

2.2.6.3 Visokoškolska ustanova čini dostupnim studentima i akademskom osoblju dovoljan broj kompjuterskih prostorija sa pristupom internetu i biblioteku s adekvatnom prostorijom za čitanje, pretraživačima i naučnim i drugim bazama podataka

- *OPIS: VŠU ima i čini dostupnim dovoljan broj kompjuterskih jedinica sa pristupom internetu za akademsko osoblje i studente. Postoji biblioteka opremljena određenim brojem bibliotečkih jedinica u štampanom ili elektronskom obliku i pristupom savremenim bazama podataka. Osoblje studijskog programa raspolaže sa 3 računara, 2 laptopa i 3 printera, a koristi se i vlastita oprema što predstavlja otežavajuću okolnost za normalno funkcionisanje studijskog programa.*

2.2.6.4 Visokoškolska ustanova prati realizaciju plana ulaganja u fizičke resurse i

opremu za naučno-istraživački rad i nastavno-obrazovnu djelatnost

- *OPIS: VŠU ima plan ulaganja u fizičke resurse i opremu za realizaciju naučno-istraživačkog rada i nastavno-obrazovne djelatnosti, ali se plan ne realizira ili je realizacija slaba. Povremeno se modernizuje dio opreme, ali nedovoljno brzo i u nedovoljnom broju, pa ni nastavnici nemaju adekvatnu, a često ni minimalnu opremu u kabinetima, pa često koriste lične resurse za rad na ustanovi. Menadžment Univerziteta u Tuzli ima velika očekivanja od gradnje novog Kampusa u koji se planira premještanje i studijskog programa*

2.2.6.5 Visokoškolska ustanova osigurava kroz ugovorne odnose sa drugim VŠU i istraživačkim centrima mogućnost korištenja njihovih resursa

- *OPIS: VŠU ima potpisane ugovore sa drugim VŠU i istraživačkim centrima o mogućnostima korištenja njihovih resursa. Realizacija ugovora se prati, a mjere za unaprijeđenja se planiraju poduzeti ili se tek počinju realizirati. Studijski program Historija, I ciklus ima razvijenu saradnju sa ustanovama, prvenstveno u Tuzlanskom kantonu sa kojima ima razvijenu dugogodišnju saradnju poput Zavoda za zaštitu i korištenje kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Tuzlanskog kantona, Muzejom istočne Bosne, Arhivom Tuzlanskog kantona, Institutom za društvena i religijska istraživanja u Tuzli, Pedagoškim zavodom Tuzlanskog kantona, Društvom historičara Tuzlanskog kantona, Centrom za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla te italijanskom nevladinom organizacijom CISP, Tuzla kao i nizom osnovnih i srednjih škola. Studenti učestvuju u radu ovih institucija kroz volontiranje, redovne nastavne aktivnosti i određene projekte, a također redovno koriste resurse ovih ustanova. Postoje i partnerski odnosi sa ustanovama van Tuzlanskog kantona poput Instituta za historiju u Sarajevu, Instituta za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava u Sarajevu, Instituta za islamsku tradiciju u Sarajevu.*

Ocjena ispunjenosti kriterija:

ZNATNO ISPUNJEN KRITERIJUM

Preporuke Komisije stručnjaka:

Redovno provoditi planove nabavki opreme i obezbjediti uslove za normalan rad akademskog i administrativnog osoblja, kao i studenata. Obezbijediti pristup referentnim bazama podataka u skladu sa specifičnim zahtjevima naučne oblasti. Proširiti saradnju sa postojećim partnerima i uspostaviti saradnju sa novim partnerima usko vezanim za oblast Historije poput EuroClio, Civitas, ISHA itd, te uključiti studente u praćenje rada tih organizacija.

2.2.7 UPRAVLJANJE INFORMACIJAMA O STUDIJSKIM PROGRAMIMA

2.2.7.1 Sistem redovitog prikupljanja i obrade informacija o svim aspektima studijskih programa (o stopi uspješnosti studenata, napuštanju studija, zadovoljstvu studenata, zapošljivosti svršenih studenata i slično) je uspostavljen i koristi se za unaprijeđenja kvaliteta studijskih programa

- *OPIS: Na Univerzitetu u Tuzli postoji uspostavljen informacijski sistem koji prikuplja, analizira i u određenoj mjeri koristi informacije relevantne za unapređenje kvaliteta studijskih programa. Informacijski sistem je periodično evaluiran i planira se ili je u toku tehničko unapređenje. Centar za osiguranje kvaliteta i internu evaluaciju redovno prikuplja i obrađuje informacije koje dobije nakon svakog ispitnog roka, a analizu prolaznosti razmatra i Vijeće studijskog odsjeka, te nastoji uočiti probleme na osnovu prolaznosti i predlaže mjere za poboljšanje. Naučno-nastavno vijeće Filozofskog fakulteta razmatra izvještaj o analizi prolaznosti te isti prosljeđuje na razmatranje Senatu Univerziteta u Tuzli. Postoje unificirani obrasci za provođenje anketa na Univerzitetu u Tuzli, a određeno anketiranje provodi autonomno i Vijeće studijskog programa. Također, kroz mrežu neformalnih kontakata s bivšim studentima putem strukovnog udruženja ili kontaktima preko Pedagoškog zavoda, otvorenim predavanjima, ali i ličnim kontaktima sa studentima koji rade u zemlji ili inostranstvu, kao i kontaktima s poslodavcima, Vijeće studijskog programa kontinuirano prikuplja podatke o broju nezaposlenih diplomiranih studenata na Zavodu za zapošljavanje, perspektivama potreba za ovim kadrom u budućnosti i slično.*

2.2.7.2 Visokoškolska ustanova redovno prikuplja i analizira podatke o broju i starosnoj strukturi akademskog osoblja, spolu, odnosu broja nastavnika i studenata, odnosu vlastitog i gostujućeg kadra, kao i podatke anketiranja osoblja od strane studenata

- *OPIS: Univerzitet u Tuzli ima uspostavljen informacijski sistem koji omogućava prikupljanje i analizu podataka o broju i starosnoj strukturi akademskog osoblja, spolu, odnosu broja nastavnika i studenata, odnosu vlastitog i gostujućeg kadra, kao i podataka anketiranja osoblja od strane studenata. Ove informacije se sistematično analiziraju, a mjere za unaprijeđenja se planiraju poduzeti ili se tek počinju realizirati. Iz razgovora tokom posjete Komisija je dobila podatke da informacijski sistem na Univerzitetu u Tuzli nije funkcionisao, te da su u proteklih nekoliko godina izvršena određena ulaganja u software te je trenutno stanje sa sistemom puno bolje, u smislu da sve web stranice normalno funkcionišu. U principu postoji i centar za mrežu i kvalitet IT sektora koji je zadužen za održavanje i normalno funkcionisanje mreže ali je problem njegov nedefinisan status, manjak potrebnih kadrova, nedostatak sistematizacije radnih mjesta.*

Ocjena ispunjenosti kriterija:

ZNATNO ISPUNJEN KRITERIJUM

Preporuke Komisije stručnjaka:

Potrebno je učiniti funkcionalnim segment alumnija na web stranici fakulteta, te suštinski intenzivirati komunikaciju sa ovom kategorijom i uključiti je u procese evaluacije. Utvrditi status i potrebne kadrove u centru za mrežu i kvalitet IT

sektora.

2.2.8 INFORMISANJE JAVNOSTI O STUDIJSKIM PROGRAMIMA

2.2.8.1 Visokoškolska ustanova objektivno i pravovremeno informiše javnost ažuriranim informacijama o svim aspektima odobrenih (licenciranih) i/ili akreditiranih studijskih programa koje nudi sa posebnim osvrtom na definirane ciljeve studijskih programa i ishode učenja. Podaci o akademskim karijerama zaposlenog i angažovanog osoblja su javno objavljeni. Minimum 50% od ukupnih informacija je na engleskom jeziku

- *OPIS: Redovno se objavljuju nepristrasne, objektivne i provjerljive informacije o svim programima koje ustanova nudi. CV akademskog osoblja angažiranog na studijskom programu je dostupan i ažuriran. Web stranica je na jednom od BiH službenih jezika, a postoji i verzija na engleskom jeziku. Postoje procedure informiranja javnosti, a rezultati primjene procedure se analiziraju, a mjere za unaprijeđenja se planiraju poduzeti ili se tek počinju realizirati. Iz razgovora Komisija je dobila informacije da ne postoji jasno utvrđen sistem popunjavanja sadržaja na web stranicama što predstavlja problem kvalitetnom digitalnom predstavljanju svih fakulteta i studijskih programa na Univerzitetu u Tuzli. Studijski program Historija, I ciklus posjeduje i svoju posebnu stranicu unutar web stranice Filozofskog fakulteta koja se kvalitetno i redovno popunjava prvenstveno zahvaljujući ažurnosti i predanosti akademskog osoblja studijskog programa.*

Ocjena ispunjenosti kriterija:

ZNATNO ISPUNJEN KRITERIJUM

Preporuke Komisije stručnjaka:

Izraditi politiku popunjavanja web stranice fakulteta i studijskih programa, utvrditi odgovorne osobe te dinamike, karakter i kvalitet sadržaja koji će se objavljivati. Također potrebno je voditi računa i ažurno pristupati svim potkategorijama na web stranici i popunjavati sa informacijama o II i III ciklusu studija.

2.2.9 KONTINUIRANO PRAĆENJE, PERIODIČNA EVALUACIJA I REVIZIJA PROGRAMA

2.2.9.1 Procedure za periodičnu evaluaciju, unapređenje i prestrukturiranje postojećih studijskih programa su uspostavljene. Procedure uključuju mišljenja studenata i drugih unutrašnjih i vanjskih zainteresiranih strana

- *OPIS: Postoje definisane procedure za periodičnu evaluaciju, unapređenje i prestrukturiranje postojećih studijskih programa sa jasno definisanom ulogom unutrašnjih i vanjskih zainteresovanih strana kao i studenata. Procedure se provode i primjenjuju, a određene mjere za unaprijeđenje se planiraju poduzeti. U procese su formalno uključena i mišljenja studenata, kroz anketiranje i učešće studenata u tijelima univerziteta, fakulteta i studijskog programa, a djelomično se uključuju i mišljenja alumnijskih, partnera i predstavnika tržišta.*

2.2.9.2 Visokoškolska ustanova periodično evaluira nastavni plan i program, nastavni proces, stepen realizacije ishoda učenja i njihovu relevantnost za tržište rada putem anketiranja studenata, akademskog i administrativnog osoblja, te povratne informacije koristi za inoviranje i unapređenja istog

- *OPIS: Periodično se evaluiraju nastavni plan i program, nastavni proces, stepen realizacije ishoda učenja i njihove relevantnosti za tržište rada putem anketiranja studenata, koje se redovno odvija na kraju svakog semestra. Postoje dokazi da se rezultati evaluacije uzimaju u razmatranje, a mjere za unaprijeđenja se planiraju poduzeti ili se tek počinju realizirati. Anketiranje akademskog osoblja se ne provodi parcijalno već u sklopu anketa svih zaposlenika, ali se mišljenja i stavovi iznose kroz rad Vijeća studijskog programa i ostala tijela fakulteta i univerziteta, a uostalom akademsko osoblja i vodi proces inoviranja nastavnih planova i programa.*

2.2.9.3 Visokoškolska ustanova prati i evaluira realizaciju: akcionog plana internacionalizacije, benefite od potpisanih Ugovora o međunarodnoj saradnji, procenat stranih studenata i profesora; broj i napredak svojih studenata na stručnom usavršavanju u inostranstvu; upošljavanje diplomiranih studenata i sl

- *OPIS: Univerzitet u Tuzli ima formalno usvojen akcioni plan internacionalizacije predstavljen u Strategiji internacionalizacije Univerziteta u Tuzli, a postoji i Ured za međunarodnu i međuuniverzitetsku saradnju. Međutim, Ured ima samo jednog uposlenika čiji opseg rada pokriva djelatnost cijelog Univerziteta što značajno utiče na nizak stepen mobilnosti studenata u cjelini. Ured vodi evidenciju o stranim studentima i nastavnicima, kao i studentima i nastavnicima Univerziteta u Tuzli koji učestvuju u programima mobilnosti na drugim univerzitetima. Također, Ured posjeduje evidenciju o broju dolaznih i odlaznih studenata u programima mobilnosti, postignutim akademskim rezultatima za svakog pojedinačnog studenta u vidu prepisa ocjena, predmete koje su slušali u vidu ugovora o učenju, te sve ostale relevantne podatke poput potvrda o uspješno završenoj mobilnosti i sl. Podatke o zapošljavanju diplomiranih studenta Univerzitet periodično dobija od Službe za zapošljavanje Tuzlanskog kantona i koristi ih pri izradi upisne politike, kao i u druge svrhe.*

2.2.9.4 Kvalitet, savremenost i dostupnost resursa se evaluiraju putem anketiranja akademskog osoblja i studenata

- *OPIS: Postoje procedure i provode se evaluacije kvaliteta savremenosti i dostupnost resursa od strane akademskog osoblja i studenata. Provodi se i anketiranje cjelokupnog osoblja, akademskog i administrativnog, o stepenu zadovoljstva radom na Univerzitetu, a rezultati anketa su pokazali poprilično visok nivo nezadovoljstva radnim uslovima, naročito administrativnog osoblja. Procedura anketiranja regulisana je Pravilnikom o anketiranju zaposlenika Univerziteta u Tuzli.*

Ocjena ispunjenosti kriterija:

ZNATNO ISPUNJEN KRITERIJUM

Preporuke Komisije stručnjaka:

Nastaviti sa praksom redovnih evaluacija, ali je potrebno suštinski uključiti predstavnike alumnija i tržišta u procese evaluacije, monitoringa, analize i izmjene nastavnih planova i programa. Pored općih anketa napravljenih uniformno za sve organizacione jedinice Univerziteta, izraditi i posebne ankete za pojedine organizacione jedinice zbog različitih prostora, uslova i specifičnih potreba kako samih organizacionih jedinica tako i studijskih programa. Uključiti vlastite stručne kadrove u proces pripreme obrazaca anketa kako bi se pitanja bolje formulisala, te izvršila pravilnija valorizacija i gradacija potencijalnih odgovora. Utvrditi forme anketa za akademsko osoblje, neakademsko i studente, formirati odgovarajuća tijela za izradu, provođenje i analizu rezultata anketa, sa zadatkom predlaganja konkretnih mjera za unapređenje utvrđenih nedostataka, naročito u kontekstu već postojećih anketa sa vrlo izraženim negativnim stavom uposlenika o brojnim stvarima na Univerzitetu.

2.2.10 MOBILNOST AKADEMSKOG OSOBLJA I STUDENATA

2.2.10.1 Mobilnost akademskog osoblja i studenata na studijskom programu se promovira i unaprijeđuje putem zajedničkih prijava i učešća na projektima sa drugim visokoškolskim ustanovama iz zemlje i inozemstva

- *OPIS: Ured za međunarodnu i međuuniverzitetsku saradnju Univerziteta u Tuzli nadležan je za promociju i organizaciju mobilnosti akademskog osoblja i studenata na Univerzitetu u Tuzli. Ured nastoji u skladu sa svojim mogućnostima promovisati projekte mobilnosti, ali iz razgovora sa uposlenima, evidentan je objektivni problem, odnosno jeste nedostatak zaposlenih u Uredu. Studijski program Historija, I ciklus ima ostvarene određene kontakte sa drugim visokoškolskim ustanovama prvenstveno iz Bosne i Hercegovine, ali i inostranstva radi učešća u zajedničkim projektima.*

2.2.10.2 Mehanizmi za ostvarivanje bilateralne i multilateralne razmjene studenata sa inostranim visokoškolskim ustanovama kroz različite programe i mreže studentske razmjene uz priznavanje vremena, ocjena i ECTS bodova ostvarenih tokom razmjene su uspostavljeni

- *OPIS: Univerzitet u Tuzli ima definisane procedure i mehanizme za uspostavljanje bilateralne i multilateralne razmjene studenata sa inostranim visokoškolskim ustanovama, uz priznavanje vremena, ocjena i ECTS bodova ostvarenih tokom razmjene. Komisija se uvjerila da postoje dokazi da se rezultati razmjene uzimaju u razmatranje, ali postoji mnogo prostora za unapređenje.*

2.2.10.3 Visokoškolska ustanova kadrovski i finansijski osnažuje kapacitete službi za međunarodnu saradnju i dvosmjernu mobilnost akademskog osoblja i studenata. Ova služba prati i evaluira mobilnost, te Senatu dostavlja godišnji Izveštaj o mobilnosti akademskog osoblja i studenata sa prijedlogom mjera za unaprijeđenje

- *OPIS: Univerzitet u Tuzli ima uspostavljen ured/službu za međunarodnu saradnju ali ju je potrebno dodatno kadrovski i finansijski unaprijediti radi ostvarivanja što bolje mobilnosti akademskog osoblja i studenata. Služba prati i evaluira ostvarenu mobilnost, te dostavlja Senatu godišnje izvještaje, a mjere za unaprijeđenja se planiraju poduzeti ili se tek počinju realizirati.*

Ocjena ispunjenosti kriterija:

DJELIMIČNA ISPUNJENOST KRITERIJUMA

Preporuke Komisije stručnjaka:

Kadrovski osnažiti Ured za međunarodnu i međuuniverzitetsku saradnju, odrediti osobu na organizacionim jedinicama zaduženim za promociju i koordinaciju mobilnosti akademskog osoblja i studenata; eventualno uvesti funkciju ECTS koordinatora sa tim zaduženjima uz određenu stimulaciju; pojačati promotivne aktivnosti na polju internacionalizacije i mobilnosti na studijskom programu Historija, I ciklus, uključujući studente prve, druge i treće godine studija. Intenziviranje međunarodne saradnje studijskog programa sa specifičnim partnerskim organizacijama i uključiti studente u međunarodne organizacije poput EuroClia ili International Students of History Association (ISHA).

U skladu sa navedenim mišljenjem i preporukama, Komisija predlaže da studijski program Historija implementira navedene preporuke u roku od dvije godine od dobijanja pisma očekivanja.

3. Mišljenje o ishodu akreditacije

Na osnovu prikupljenih pisanih materijala i informacija dobijenih tokom posjete Filozofskom fakultetu u Tuzli, kao i uvida u materijale dostupne ili prezentirane na web stranicama Univerziteta u Tuzli, Filozofskog fakulteta te studijskog programa Historija, I ciklus, Komisija je analizirala nivo ispunjenosti svakog od deset propisanih kriterija, na način da su posebno vrednovani svi podkriteriji, a konačnu odluku o nivou ispunjenosti svakog kriterijuma Komisija je donijela konzensusom. Taj proces podrazumijevao je posebno iznošenje mišljenja o ispunjenosti podkriterijuma svakog člana Komisije, nakon čega je slijedila diskusija i usaglašavanje konačnog mišljenja. nakon odluke donijela konzensusom. Nivo ispunjenosti svakog podkriterijuma i kriterijuma, Komisija je ocijenila opisno u skladu s Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, a konstantovane su sljedeće ocjene:

KRITERIJI ZA AKREDITACIJU STUDIJSKIH PROGRAMA U BIH		OCJENA ISPUNJENOSTI
1.	Politika osiguranja kvaliteta studijskih programa	ZNATNO ISPUNJEN KRITERIJUM
2.	Kreiranje i usvajanje studijskih programa	ZNATNO ISPUNJEN KRITERIJUM
3.	Učenje, podučavanje i vrednovanje usmjereni na studenta	ZNATNO ISPUNJEN KRITERIJUM
4.	Upis i napredovanje studenata, priznavanje i certificiranje	POTPUNO ISPUNJEN KRITERIJUM
5.	Ljudski potencijali	DJELIMIČNA ISPUNJENOST KRITERIJUMA
6.	Resursi i finansije	ZNATNO ISPUNJEN KRITERIJUM
7.	Upravljanje informacijama o studijskim programima	ZNATNO ISPUNJEN KRITERIJUM
8.	Informisanje javnosti o studijskim programima	ZNATNO ISPUNJEN KRITERIJUM
9.	Kontinuirano praćenje, periodična evaluacija i revizija programa	ZNATNO ISPUNJEN KRITERIJUM
10.	Mobilnost akademskog osoblja	DJELIMIČNA ISPUNJENOST KRITERIJUMA

Na osnovu ocjena svih deset kriterija za akreditaciju Komisija, u skladu s Odlukom o normama kojima se određuju minimalni standardi u području visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, donosi konačno mišljenje o akreditaciji studijskog programa Historija, I ciklus:

Upućivanje pisma očekivanja – na period od dvije godine, s obzirom da je više od polovine kriterija ocijenjeno kao u potpunosti ili znatno ispunjeno (ukupno 8), a svi ostali kao djelimično ispunjeni (ukupno 2).

Potpisi članova Komisije:

1. Mirza Đeranić
2. Mirza Đeranić
3. Semir Hambo
4. Ivana Veladžić
5. Sasa Milić

4. Prilozi

PRILOG 1 - Agenda posjete visokoškolskoj ustanovi

Agencija za razvoj visokog obrazovanja
i osiguranje kvaliteta

AGENDA

Akreditacija_FILOZOFSKI FAKULTET U TUZLI - STUDIJSKI PROGRAMI HISTORIJA (I CIKLUS)

Datum:

Komisija stručnjaka:

1. **v. prof. dr. Mirza Džananović, predsjednik, predstavnik akademske zajednice BiH**
2. **prof. dr. Saša Milić, međunarodni stručnjak**
3. **Semir Hambo, predstavnik privrede i prakse**
4. **Ajna Veladžić, student**

1. Dan posjete (28.11.2024.)

		<i>Visokoškolska ustanova treba unijeti podatke o učesnicima sastanka (Ime, prezime, radno mjesto)</i>
9:00 – 10:00	Sastanak Komisije sa menadžmentom visokoškolske ustanove i organizacione/ih jedinice/a kojoj pripadaju studijski programi (rektor, dekan, generalni sekretar)	dr. sci. Damir Zenunović, red. prof. - prorektor za osiguranje kvaliteta i internu evaluaciju Univerziteta u Tuzli dr. sci. Ljubica Tomić Selimović, van. prof. - prodekanica za nastavu i studentska pitanja na Filozofskom fakultetu (mijenja dekanicu dr. sci. Nihadu Delibegović Džanić, red. prof., po punomoći) dr. sci. Sanja Berberović, red. prof. - prodekanica za nastavu i studentska pitanja na Filozofskom fakultetu dr. sci. Alma Jahić Jašić, van. prof. - voditeljica II ciklusa studija dr. sci. Gabriel Pinkas, van. prof. - prodekan za naučno-istraživački rad na Filozofskom fakultetu Selma Sprečić, pomoćnik generalnog sekretara, dipl. iur.
10:00 – 10:10	Pauza	Komisija stručnjaka odvojeno
10:15 – 11:00	Sastanak sa timom za samoevaluaciju studijskih programa	dr. sci. Mersiha Imamović, van. prof. - voditeljica Odsjeka za historiju dr. sci. Izet Šabotić, red. prof. na Odsjeku za historiju MA, Amir Krpić, viši asistent na Odsjeku za historiju dr. sci. Zlatan Delić, red. prof. na Odsjeku filozofija-sociologija dr. sci. Rusmir Šadić, van. prof. na Odsjeku filozofija-sociologija Samir Sinanović, asistent na Odsjeku filozofija-sociologija
11:00 – 11:10	Pauza	Komisija stručnjaka odvojeno

Izveštaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

11:15 – 12:00	Sastanak sa akademskim osobljem studijskog/ih programa	dr. sci. Adnan Jahić, red. prof. na Odsjeku za historiju dr. sci. Sead Selimović, red. prof. na Odsjeku za historiju dr. sci. Mirela Karahasanović, docent, voditeljica Odsjeka filozofija-sociologija dr. sci. Midhat Čaušević, docent na Odsjeku filozofija-sociologija
12:30 – 13:45	Ručak	Komisija stručnjaka odvojeno
14:00 – 14:45	Sastanak sa predstavnicima studenata I ciklusa studija	<u>Odsjek za historiju</u> : Alem Čehajić (I godina), Mirela Tokić (II godina), Damir Oštraković (II godina), Ajsela Žižak (III godina), Mirza Jahić (IV godina) <u>Odsjek filozofija-sociologija</u> : Alma Kovačević (I godina), Maida Jogunčić (II godina), Anđela Jovanović (II godina), Amer Begović (IV godina)
14:45 – 15:00	Pauza	Komisija stručnjaka odvojeno
15:00 – 15:45	Sastanak sa predstavnicima studenata II ciklusa studija	<u>Odsjek za historiju</u> Senad Osmanović, profesor historije i geografije, nastavnik u JU Druga osnovna škola Brčko Emil Mujkić, bachelor historije – saradnik za administrativnu podršku naučno-istraživačkom radu (Sektor za naučno-istraživački rad i stručno usavršavanje UKC Tuzla) <u>Odsjek za filozofiju-sociologiju</u> Medina Adanalić, bachelor filozofije-sociologije, asistentica na Odsjeku filozofija-sociologija (spoljni saradnik) Dženita Hodžić, bachelor filozofije-sociologije Omar Mušović, bachelor filozofije-sociologije

Izveštaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

16:00 – 16:45	Sastanak sa administracijom(pravni i finansijski sektor), studentskom službom i internacionalnim uredom organizacione jedinice kojoj pripadaju studijski programi	Alden Osmanbegović dipl. oec. – direktor za ekonomske poslove, Fikreta Jahić, dipl. ecc. – šef Odjeljenja za finansije, Admir Muharemović, dipl. ecc., referent za plan i analizu (finansijski sektor) Ifeta Rožnjaković, šefica Studentske službe Melisa Kunosić, referent u Studentskoj službi Mirha Mujkanović, viši stručni saradnik, Ured za međunarodnju i međuuniverzitetsku saradnju
16:45 – 17:00	Pauza	Komisija stručnjaka odvojeno
17:00 – 17:45	Sastanak sa IT i administrativno-tehničkim osobljem organizacione jedinice kojoj pripadaju studijski programi	dr. sci. Denis Čeke, sistem inženjer za kvalitet Jasmin Aličić, inženjer za podršku elektronskom obrazovanju Univerziteta u Tuzli

2. Dan posjete (29.11.2024.)

<p>09:00 – 10:00</p>	<p>Obilazak prostorija koje koriste studijski programi u klasteru (učionice, biblioteka, čitaonica, prostori za smještaj nastavnog osoblja i administraciju)</p>	<p>dr. sci. Mersiha Imamović, van. prof. - voditeljica Odsjeka za historiju dr. sci. Izet Šabotić, red. prof. na Odsjeku za historiju MA, Amir Krpić, viši asistent na Odsjeku za historiju Ilijana Gavran Radojević, dipl. komparativist i dipl. bibliotekar dr. sc. Mirela Karahasanović, docent - voditeljica Odsjeka filozofija-sociologija dr. sci. Rusmir Šadić, van. prof. na Odsjeku filozofija-sociologija Samir Sinanović, asistent na Odsjeku filozofija-sociologija</p>
<p>10:15 – 11:00</p>	<p>Razgovor sa predstavnicima alumna i predstavnicima tržišta rada sa kojima su povezani studijski programi u klasteru</p>	<p>Historija <u>Predstavnici alumna I i II ciklusa studija:</u> Selma Ikanović, bachelor historije – viša stručna saradnica za koordinaciju obaveza u procesu evropskih integracija u Vladi Brčko distrikta Edin Halilović, MA historije – JU Mješovita srednja škola Lukavac dr. sci. Semir Hadžimusić, stručni saradnik za kulturno-historijsko naslijeđe u Zavodu za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Tuzlanskog kantona; docent (spoljni saradnik) na Odsjeku za historiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, uža naučna oblast „Novi vijek“ <u>Predstavnici tržišta rada:</u> mr. sci. Omer Zulić, direktor JU Arhiv Tuzlanskog kantona; stručnjak iz prakse na vježbama na Odsjeku za historiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli Dževad Mehić, profesor historije i geografije – direktor JU OŠ „Mejdan“ Mirza Suljagić, profesor historije – direktor JU „Prva osnovna škola Srebrenik“</p>

	<p>Alen Matošević, magistar edukacije hrvatskog jezika i književnosti i latinskog jezika i rimske književnosti u JU Katolički školski centar „Sveti Franjo“ Tuzla (mandatni period direktora: 30.9.2019–20.9.2024)</p> <p>Filozofija-sociologija</p> <p><u>Predstavnici alumnijske I i II ciklusa studija:</u></p> <p>Jasmina Omerkić, MA filozofije, asistentica (spoljni saradnik) na Odsjeku filozofija-sociologija Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, uža naučna oblast „Filozofija“</p> <p>Midheta Mumić, MA sociologije, profesorica sociologije u KŠC „Sveti Franjo“ Opća gimnazija Tuzla, viša asistentica (spoljni saradnik) na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Zenici na Odsjecima razredna nastava i kulturalne studije, uža naučna oblast „Sociologija“, asistentica (spoljni saradnik) na Odsjeku filozofija-sociologija Filozofskog fakulteta Univerziteta u Tuzli, uža naučna oblast „Sociologija .“</p> <p>dr. sci. Ervin Sejdinović, doktor socioloških nauka i znanosti, profesor filozofije, sociologije i logike u Behram-begovoj medresi Tuzla.</p> <p>Azra Husejnović, bachelor filozofije-sociologije, zaposlena u JU OŠ „Rainci Gornji, Kalesija, asistent u nastavi</p> <p>Aldina Jahić, bachelor filozofije-sociologije, operativna menadžerka u Ayn Rand Center Europe (online prisustvo)</p> <p><u>Predstavnici tržišta rada:</u></p> <p>Admira Uzunić, profesor sociologije, direktor JUMS elektrotehnička škola Tuzla</p> <p>Amela Zaimović, profesor filozofije i sociologije, direktor JU Gimnazija „Ismet Mujezinović“</p> <p>Alen Matošević, magistar edukacije hrvatskog jezika i književnosti i</p>
--	--

Izveštaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

		latinskog jezika i rimske književnosti u JU Katolički školski centar „Sveti Franjo“ Tuzla (mandatni period direktora: 30.9.2019–20.9.2024)
11:00 12:30	– Izrada preliminarog usmenog izvještaja; ocjenjivanje kriterija	Komisija stručnjaka odvojeno
12:30 13:00	– Predstavljanje usmenog Izvještaja predstavnicima visokoškolske ustanove, odnosno organizacione jedinice kojoj pripadaju studijski programi	Izveštavanje prisutnog osoblja VŠU (Prorektor, prodekani, nastavnici, tehničko i administrativno osoblje, studenti i drugi, sve grupe sa kojima se razgovaralo predhodnih dana) o glavnim nalazima i temama koje su relevantne za davanje preporuka, BEZ davanja mišljenja o ishodu
U toku ove okvirne satnice, planirati ručak samo za članove komisije stručnjaka		

PRILOG 2 – Obrazac za ocjenjivanje ispunjenosti kriterijuma

Visokoškolska ustanova: Univerzitet u Tuzli, Filozofski fakultet, Studijski program Historija, I ciklus

Datum i mjesto: Tuzla, 28. i 29. 11. 2024. godine

1. Politika osiguranja kvaliteta studijskih programa	NEISPUNJEN	DJELIMIČNO ISPUNJEN	ZNATNO ISPUNJEN	POTPUNO ISPUNJEN	OCJENA ISPUNJENOSTI KRITERIJUMA
Visokoškolska ustanova ima usvojenu i javno dostupnu politiku unutrašnjeg osiguranja kvaliteta studijskih programa kao dio njenog strateškog upravljanja.			X		ZNATNO ISPUNJEN
Politika osiguranja kvaliteta studijskih programa je usmjerena na promociju: istraživačkog rada, učenja i poučavanja, mobilnosti i internacionalizacije na studijskim programima, kao i sprečavanju plagijata radova nastavnika i završnih radova studenata na svim ciklusima studija.		X			
Politika podržava razvoj kulture kvalitete u kojoj svi unutarnji sudionici doprinose kvaliteti studijskih programa, te definira način uključivanja vanjske sudionika u tome.			X		
2. Kreiranje i usvajanje studijskih programa					
Visokoškolska ustanova ima uspostavljene procedure za kreiranje i usvajanje studijskih programa koji uključuju studente i sve zainteresirane strane.			X		ZNATNO ISPUNJEN
Studijski programi su usklađeni sa naučnim i obrazovnim standardima i dostignućima određene naučne/umjetničke oblasti, zahtjevima srodnih naučnih oblasti u cilju sticanja multidisciplinarnih		X			

Izveštaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

znanja, zahtjevima tržišta rada i međunarodnih reformskih procesa.					
Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su jasno definirani i podudarni sa sadržajem studijskih programa i nivoom ciklusa studija i u skladu su sa strategijom ustanove. Ciljevi studijskog programa i ishodi učenja su uporedivi sa istim i/ili sličnim programima na visokoškolskim ustanovama u BiH i inostranstvu.			X		
Ishodi učenja su utvrđeni i navedeni na svakom nivou studijskog programa, te su povezani sa standardima kvalifikacija, Kvalifikacijskim okvirom u BiH i Okvirom kvalifikacija Evropskog prostora visokog obrazovanja (FQ-EHEA).			X		
Nastavni plan i program sadrži minimalno: pregled obaveznih i izbornih predmeta, okvirni sadržaj nastavne materije za svaki od predmeta (podijeljeno prema broju sedmica/nastavnih jedinica u sklopu jednog semestra), opterećenje studenta po predmetu, bodovnu vrijednost svakog predmeta iskazanu u skladu sa ECTS-om, načine provjere i vrednovanja kontinuiranog sticanja znanja studenta, bodovnu ECTS vrijednost završnog rada na I i II ciklusa studija, ovisno o statusu ustanove, metode osiguranja kvaliteta, listu obavezne i dopunske literature za svaki pojedini predmet, obaveznu i specifičnu opremu za izvođenje programa/predmeta prema zahtjevima naučne/umjetničke oblasti.			X		
Visokoškolska ustanova osigurava: interdisciplinarnost/multidisciplinarnost plana i programa, internacionalizaciju nastavnog plana i programa, interakciju sa profesionalnom praksom, realizaciju praktične nastave i aktivno učešću studenata u naučnom/umjetničkom istraživanju u okviru studijskog programa			X		
3. Učenje, poučavanje i vrednovanje usmjereni na studenta					
Akademsko osoblje koje izvodi nastavu je prethodno pripremljeno i motivirano za tu aktivnost, te u pripremi za tu aktivnost uzima u obzir rezultate anketa evaluacije kvaliteta učenja i poučavanja od strane studenata			X		
Akademsko osoblje motivira i uključuje studente na preuzimanje aktivne uloge u istraživačko, naučno-istaživačkom i nastavno-obrazovnom procesu uz odgovarajuće usmjeravanje, konsultacije i podršku.			X		ZNATNO ISPUNJEN
Studenti se ocjenjuju kroz javno dostupne procedure za pravedno, transparentno i dosljedno ocjenjivanje, kao i kroz različite oblike provjere znanja i vještina u skladu sa specifičnostima i postavljenim ciljevima studijskog programa.			X		

Izveštaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

Procedure ocjenjivanja regulišu: organizaciju testova i ispita, kriterije i metode ocjenjivanja od strane ispitivača i komisije, transparentnost ocjenjivanja i mogućnost žalbi studenata na ocjenjivanje.			X		
Visokoškolska ustanova ima proceduru koja definira postupak izrade, strukturu i vrednovanje završnog rada studenata određenog ciklusa studija, kao i prava obaveze studenta i mentora i uslove za mentorstvo.			X		
Predstavnici studenata su uključeni u rad tijela visokoškolske ustanove čija je nadležnost upravljanje i donošenje određenih odluka o studijskim programima.			X		
Visokoškolska ustanova ima uspostavljen mehanizam i procedure za podršku studentima za savjetovanje o budućem razvoju karijere.			X		
4. Upis i napredovanje studenata, priznavanje i certificiranje					
Upis studenata na studijski program bilo kojeg ciklusa vrši se na osnovu zakonskih odrednica, jasnih i transparentnih kriterija koji uključuju provjere znanja, sklonosti i sposobnosti kandidata i uspjeh u prethodnom školovanju, a u skladu sa analiziranim društvenim potrebama i obezbijeđenim resursima za izvođenje programa. Konkurs za upis se javno objavljuje na web stranici ustanove i u medijima				X	POTPUNO ISPUNJEN
Procedure za priznavanje visokoobrazovnih kvalifikacija, razdoblja studija i prethodnog učenja, a što podrazumjeva i priznavanje neformalnog i informalnog učenja su uspostavljene. Procedure za priznavanje su u skladu sa Lisabonskom konvencijom o priznavanju.				X	
Diplomiranim studentima se dodjeljuje dokument koji pojašnjava stečenu kvalifikaciju, uključujući ostvarene ishode učenja, te kontekst, razinu, sadržaj i status studija koji su pohađali i uspješno završili.				X	
5. Ljudski potencijali					
Broj kompetentnog akademskog (nastavnici i saradnici) i neakademskog osoblja za kvalitetnu realizaciju studijskog programa je u skladu sa odgovarajućim aktom nadležne obrazovne vlasti koja propisuje kriterije za licenciranje.			X		DJELIMIČNA ISPUNJENOST
Visokoškolska ustanova ima definiranu politiku upravljanja ljudskim potencijalima sa jasnim i transparentnim kriterijima za zapošljavanje akademskog osoblja, zaduženjima, opterećenjem i		X			

Izveštaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

odgovornostima, kriterijima za profesionalni razvoj, napredovanje i stručno usavršavanje akademskog osoblja i mehanizme za praćenje rada akademskog osoblja sa mjerama za unapređenje.					
Akademsko osoblje je posvećeno istraživačkom, odnosno naučno-istraživačkom i umjetničkom radu, posebno kroz međunarodne naučno-istraživačke projekte, te zajedničke aktivnosti mentora i studenta na iznalažanju grantova ili stipendija.			X		
Administrativnom i pomoćnom osoblju je omogućeno usavršavanje kroz učešće na obukama, posebno u vezi informatičkih sistema i sistema upravljanja.		X			
6. Resursi i finansije					
Resursi za izvođenje studijskog programa koji u skladu sa Preporukama Agencije o kriterijima za licenciranje visokoškolskih ustanova i studijskih programa u BiH i odgovarajućim aktom nadležne obrazovne vlasti koja propisuje kriterije za licenciranje su dostatni i dostupni studentima.			X		ZNATNO ISPUNJEN
Obavezna i specifična potrebna opremu za izvođenje studijskog programa/predmeta prema zahtjevima naučne oblasti/uže naučne oblasti je dostupna. Visokoškolska ustanova, osigurava obaveznu i dopunsku literaturu za svaki pojedini predmet koja po sadržaju podržava realizaciju predmeta.			X		
Visokoškolska ustanova čini dostupnim studentima i akademskom osoblju dovoljan broj kompjuterskih prostorija sa pristupom internetu i biblioteku s adekvatnom prostorijom za čitanje, pretraživačima i naučnim i drugim bazama podataka.			X		
Visokoškolska ustanova prati realizaciju plana ulaganja u fizičke resurse i opremu za naučno-istraživački rad i nastavno-obrazovnu djelatnost.		X			
Visokoškolska ustanova osigurava kroz ugovorne odnose sa drugim VŠU i istraživačkim centrima mogućnost korištenja njihovih resursa.			X		
7. Upravljanje informacijama o studijskim programima					
Sistem redovitog prikupljanja i obrade informacija o svim aspektima studijskih programa (o stopi uspješnosti studenata, napuštanju studija, zadovoljstvu studenata, zapošljivosti svršenih studenata i slično) je uspostavljen i koristi se za unaprijeđenja kvaliteta studijskih programa.			X		ZNATNO ISPUNJEN

Izveštaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

Visokoškolska ustanova redovno prikuplja i analizira podatke o broju i starosnoj strukturi akademskog osoblja, spolu, odnosu broja nastavnika i studenata, odnosu vlastitog i gostujućeg kadra, kao i podatke anketiranja osoblja od strane studenata.			X		
8. Informisanje javnosti o studijskim programima					
Visokoškolska ustanova objektivno i pravovremeno informiše javnost ažuriranim informacijama o svim aspektima odobrenih (licenciranih) i/ili akreditiranih studijskih programa koje nudi sa posebnim osvrtom na definirane ciljeve studijskih programa i ishode učenja. Podaci o akademskim karijerama zaposlenog i angažovanog osoblja su javno objavljeni. Minimum 50% od ukupnih informacija je na engleskom jeziku.			X		ZNATNO ISPUNJEN
9. Kontinuirano praćenje, periodična evaluacija i revizija programa					
Procedure za periodičnu evaluaciju, unapređenje i prestrukturiranje postojećih studijskih programa su uspostavljene. Procedure uključuju mišljenja studenata i drugih unutrašnjih i vanjskih zainteresiranih strana.			X		ZNATNO ISPUNJEN
Visokoškolska ustanova periodično evaluira nastavni plan i program, nastavni proces, stepen realizacije ishoda učenja i njihovu relevantnost za tržište rada putem anketiranja studenata, akademskog i administrativnog osoblja, te povratne informacije koristi za inoviranje i unapređenja istog.			X		
Visokoškolska ustanova prati i evaluira realizaciju: akcionog plana internacionalizacije, benefite od potpisanih Ugovora o međunarodnoj saradnji, procenat stranih studenata i profesora; broj i napredak svojih studenata na stručnom usavršavanju u inostranstvu; upošljavanje diplomirani studenata i sl.		X			
Kvalitet, savremenost i dostupnost resursa se evaluiraju putem anketiranja akademskog osoblja i studenata.			X		
10. Mobilnost akademskog osoblja i studenata					
Mobilnost akademskog osoblja i studenata na studijskom programu se promovira i unaprijeđuje putem zajedničkih prijava i učešća na projektima sa drugim visokoškolskim ustanovama iz zemlje		X			DJELIMIČNO ISPUNJEN

Izveštaj komisije domaćih i međunarodnih stručnjaka koji daju ocjenu i obavljaju reviziju kvaliteta i daju preporuke o akreditaciji studijskih programa

i inozemstva.					
Mehanizmi za ostvarivanje bilateralne i multilateralne razmjene studenata sa inostranim visokoškolskim ustanovama kroz različite programe i mreže studentske razmjene uz priznavanje vremena, ocjena i ECTS bodova ostvarenih tokom razmjene su uspostavljeni.		X			
Visokoškolska ustanova kadrovski i finansijski osnažuje kapacitete službi za međunarodnu saradnju i dvosmjernu mobilnost akademskog osoblja i studenata. Ova služba prati i evaluira mobilnost, te Senatu dostavlja godišnji Izveštaj o mobilnosti akademskog osoblja i studenata sa prijedlogom mjera za unaprijeđenje.		X			

Članovi Komisije stručnjaka:

Mirza Džamanović

Predstavnik akademske zajednice BiH, predsjednik Komisije stručnjaka

Mirza Džamanović

Predstavnik akademske zajednice BiH, član Komisije stručnjaka

Semir Hambo

Predstavnik privrede i prakse, član Komisije stručnjaka

Amra Veladžić

Predstavnik studenata, član Komisije stručnjaka

Sana Jula

Predstavnik međunarodnih stručnjak, član Komisije stručnjaka